

ANUL XVI NR. 14 (618) — 1 aprilie 1967

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Flacăra

PE PRIMUL PLAN:

organizarea științifică a producției și muncii

Colectivele instituțiilor centrale, ale întreprinderilor — formate din ingineri, economiști, tehnicieni, cadre cu aptitudini organizatorice și buni cunoscători ai tehnologiilor — analizează în momentul de față problemele privind structura organizatorică, delimitarea competențelor, regulamentele de organizare și funcționare, gradul de ocupare a personalului tehnico-administrativ, gradul de utilizare a capacităților de producție, pregătirea tehnică a fabricației, metodele practice de organizare a producției, aprovizionarea cu materii prime, modul de utilizare a forței de muncă, utilizarea fondului de timp de muncă, variații de productivități în fiecare schimb, organizarea locului de muncă, pregătirea profesională a tuturor categoriilor de salariați, probleme de care depinde în mare măsură creșterea producției, nivelul productivității muncii în întreprinderi și îmbunătățirea calității produselor. Pe baza acestor studii se fac propuneri de organizare științifică a proceselor de producție și a muncii, care vor fi introduse în practică în mod eșalonat până în anul 1970.

Analizele economice și, mai ales, aplicarea propunerilor rezultate din aceste studii își dovedesc de la început eficacitatea. Colectivul de organizare științifică a producției de la uzina «Laminorub» Brăila, de pildă, a aplicat de curând un studiu referitor la centralizarea activității de întreținere-reparații, reușind prin aceasta să elibereze un număr de 37 muncitori auxiliari pentru a fi folosiți în alte lucrări și să realizeze astfel peste 500 000 lei economii pe an. Alți 90 de muncitori au fost redistribuiți ca urmare a introducerii unor dispozitive de mică mecanizare. A mai fost încheiat un studiu privind cumulara meseriilor atât pentru personalul secțiilor de bază cât și pentru cel de la depozitul de materii prime. Aplicarea propunerilor din acest studiu se concretizează în realizarea a 168 000 lei beneficii în plus pe an.

Studiile legate de toate laturile activității economice și financiare la IPROFIL «23 August» din Tg. Mures, întreprindere profilată în special pentru producția de mobilă fină, urmăresc să transforme această întreprindere într-o unitate model în organizarea producției și a muncii. Numai în acest an volumul producției va fi de patru ori mai mare decât în anul 1959, datorită măsurilor științifice de organizare a producției de mobilă într-o gamă mult mai largă. Noile măsuri vor ridica întreaga activitate economică a întreprinderii la nivelul cerințelor actuale interne și externe.

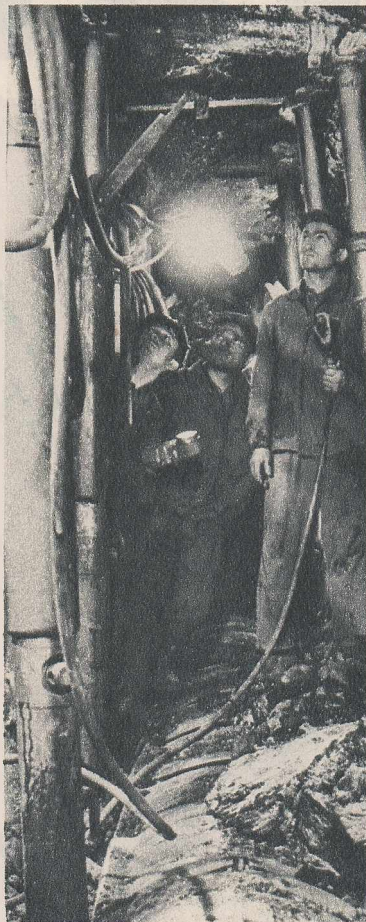
EXPLICAȚIA UNUI MILIARD

— În ce constă organizarea științifică a producției la dv., cum ați ajuns la concluzia că e necesară, care au fost primele măsuri? —

Răspunde Gh. Stănescu, director tehnic al Fabricii de confecții și tricotate-București.

— Sarcinile trasate de partid, suflul nou de modernizare și eficiență care a cuprins economia au constituit «pornirea» acțiunii noastre, desfășurată sub directă îndrumare a conducerii întreprinderii și a comitetului de partid.

Premisa de la care am plecat: organizarea științifică trebuie să pornească de la simplu la complex — loc de muncă, grup, secții, unități, întreaga fabrică. Am început așadar cu organizarea cât mai judicioasă a locului de muncă. Prima încercare am făcut-o în sectorul de cămăși. Selecționând un grup dintre cei mai buni ingineri, tehnicieni și muncitori, am creat o stație-pilot de studii și cercetare. Iată și elementele urmărite:

Un larg program de modernizare, comportând multiple măsuri de organizare științifică a producției și muncii, se desfășoară în prezent în marele nostru bazin carbonifer Valea Jiului. La exploatarea minieră de la Lonea, de pildă, s-a creat un nou complex de extracție, cunoscut sub denumirea de orizontul «400», având o capacitate de 250 tone cărbune extras pe oră. Printre altele modernizări aduse tehnicii de extracție trebuie pomenite folosirea stîlpilor și grinzilor metalice la armare, podirea abatajului cu plasă de sîrmă și alte măsuri concurînd la exploatarea mai rațională a cărbunelui, la scăderea prețului de cost etc.

a) organizarea locului de muncă în așa fel încît să se asigure o cit mai judicioasă și rațională folosire a spațiului industrial;

b) mărirea productivității muncii pe muncitor și agregate, folosindu-se la maximum și rațional cele 480 de minute și utilajele. În principal, s-a urmărit aici obținerea unor cit mai puține minuiiri ajutoare;

c) obținerea unor produse de calitate superioară care să atingă parametrii celor mai înaintate țări;

d) un sortiment mai mare de produse de modă, realizat fără pierderi și fără ca elementul estetic și nouitatea să fie afectate. Rezultatele obținute au fost satisfăcătoare: dacă într-un an obținem 6 milioane cămăși pe o suprafață de 4 500 mp, acum, micșorînd suprafața la 3 800 mp, am reușit să obținem 9 milioane cămăși. Evident, au fost afectate pozitiv și tehnologia și utilajele. Astfel, am creat utilaje ajutoare care au micșorat substanțial timpii de lucru.

Reușind această experiență — anul trecut — ne-am pus întrebarea: nu putem

extinde experiența în toate sectoarele de activitate?

Pe grupe de produse, s-au înființat secții-pilot de studii și cercetare similare cu cea amintită. Rezultatul: între 1967 și 1970 vom obține un spor de producție de peste un miliard lei, care determină acumulări de aproximativ 280 milioane.

— Ce v-ați propus pentru viitor?

— Pînă la 1 Mai, toată fabrica va fi organizată pe aceste baze. În clipa de față ea e pe picior de reorganizare: un colectiv de peste 100 tehnicieni și economiști efectuează studii și proiecte. În general, vom ține seama de faptul că organizarea științifică a producției nu trebuie să fie statică.

— De ce greutăți vă loviți?

— Deocamdată de materia primă: numărul de defecte la suta de metri e destul de mare; pe de altă parte, baloturile de țesături au o lungime prea mică — între 10 și 40 m în loc de 40-100 m. «Industria linii» din Timișoara, «Suveica» și «Dacia» din București (furnizorii noștri) ar trebui să țină seama de acest lucru.

LA CE DUCE LIPSA DE RITMICITATE

În ultimul trimestru al anului 1966 Uzina de pompe București n-a respectat toate contractele încheiate cu beneficiarii. Care-i cauza? O aflăm dintr-o convorbire cu ing. Constantin Rotaru de la serviciul de producție al uzinei.

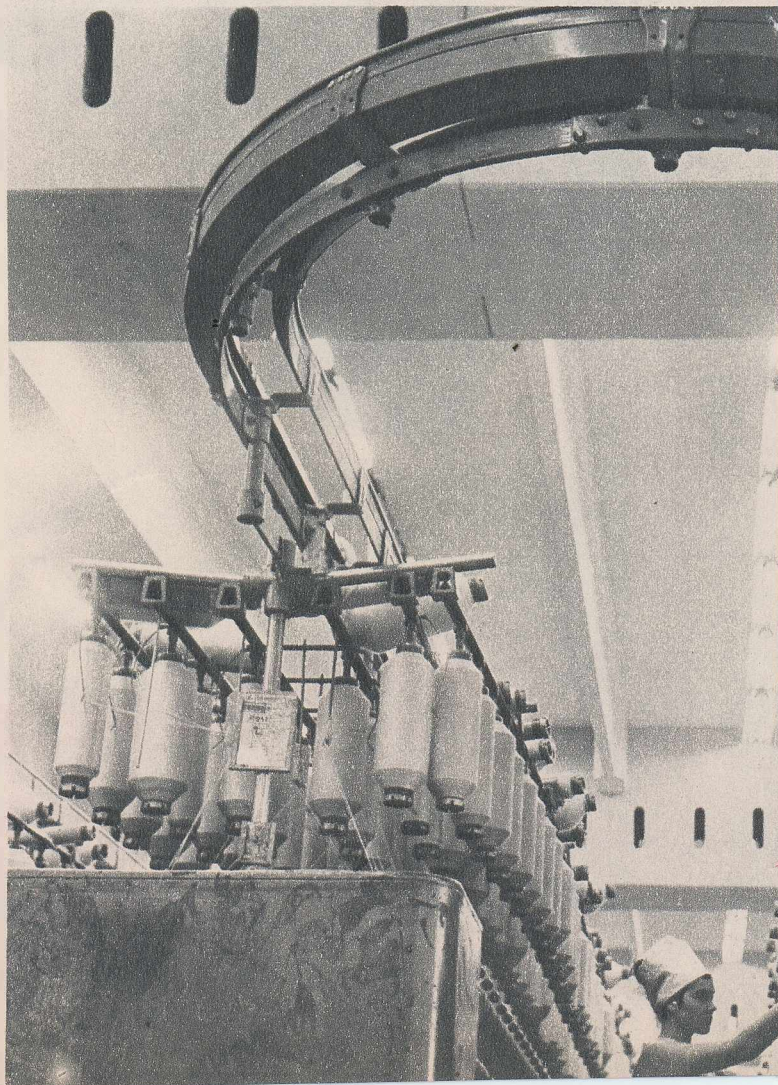
— Numărul unor asemenea contracte — ne informează interlocutorul nostru — se urcă la 304, ceea ce reprezintă un procent de 10% din numărul total al contractelor încheiate de uzină. Procentul e mare — maximum admis fiind de 2%. De pe urma unei astfel de situații se nasc procese de arbitraj, penalizări etc. Ce generează nerespectarea unor contracte? În bună parte această stare de lucruri se datorește lipsei de aprovizionare ritmică — și a

uzinei, și a locului de muncă. Două din uzinele cu care cooperăm («Electropompe»-Craiova și «Mașini electrice»-București) nu ne trimit eșalonat electromotoarele pe care noi le montăm pomilor, ci la sfîrșit de trimestru, ceea ce, desigur, perturbă activitatea uzinei.

Altă cauză care provoacă intreruperi procesul ritmic de producție privește însăși uzina: e vorba de strangulările care apar între activitatea din turnătorie și activitatea din atelierul de prelucrare. Turnătoria întârzie cu livrarea de piese turnate către strunguri și freze. Pe de parte nu face față din cauza capacității ei reduse, iar pe de altă parte am observat — ne spune ing. C. Rotaru — cum turnătorie se produc reperi care nu imediat necesare, în timp ce cele absolut necesare lipsesc. Din această cauză suferă ritmicitatea lucrului la mașinile de prelucrare a pieselor turnate, după care desigur — mergînd pe firul slăbiciunii — găsim o situație similară și la montaj. Pentru lichidarea acestor stări de lucru au fost luate măsuri eficiente de organizare științifică a producției. Începînd de la luna aprilie se va lucra în toate sectoarele de prelucrare, montaj și turnătorie după o planificare și o programare organizatorică științifică. Serviciul de producție al uzinei stabilește pe bază de calcul timpul de execuție a fiecărei piese, cantitatea de metal necesară, locul precis de muncă. A doua măsură: țînerea în viitor la dispoziția sectorului de prelucrare a pieselor a unui «stoc optim de siguranță» alcătuit din piese turnate, pentru ca mașinile să nu stagneze din lipsa acestora.

Și, bineînțeles, se va interveni din nou și energic pe lângă uzinele cu care colaborăm — încheie interlocutorul nostru — pentru a ne expedia ritmic și nu să sfîrșimul trimestrului motoarele de care avem nevoie la confecționarea pompelor.

Noua secție a filaturii de fire de bumbă pîștată de pe lângă întreprinderea «7 Sătura» din Iași, care a intrat în funcțiune la sfîrșitul anului trecut, va lucra în curînd cu întreaga ei capacitate care este de 4 000 tone fire anual. Secția este înzestrată cu utilaj foarte modern, de mare randament în ce privește calitatea și cantitatea producției.

Împlinirea a 60 de ani de la marea răscoală țărănească din 1907 a prilejuit în întreaga țară numeroase manifestări comemorative. Puternică mișcare de masă, răscoala din 1907 impresionează și azi prin înalta pildă de eroism dată de țărănimea noastră în lupta ei dreaptă pentru o viață mai bună. Vineri 24 martie a avut loc, în sala Palatului Republicii Socialiste România, adunarea solemnă închinată acestui eveniment. În fotografie: conducătorii partidului și statului împreună cu țărani participanți la răscoală.

PRIMĂVARĂ 1967

În întreaga țară lucrările agricole au început din plin. Se seamănă griul de primăvară, orzul, ovăzul, mazărea, diverse plante furajere, sfecla de zahăr, floarea-soarelui, cartofii timpurii și de vară. Ogoarele freacă de ritmul muncii intense. În această primăvară se însămânțează în total 5 900 000 ha. Potrivit datelor Consiliului Superior al Agriculturii, anul acesta lucrările premergătoare însămânțării și chiar semănatul sînt de bună calitate. Totodată pentru a se asigura condiții bune de dezvoltare a plantelor au fost făcute fertilizări cu îngrășăminte chimice și naturale. La toate acestea se adaugă factorii climaterici buni, caracterizați printr-o toamnă bogată în ploii și iarnă cu zăpezi abundente, care, și ei, promet recolte bune.

Lucrările agricole prevăzute în prima epocă se execută aproape în întregime cu mașinile. Atelele tractate de animale sînt folosite numai pe terenuri cu pante mai mari de 15 grade. Pentru actuala campanie agricolă parcul de mașini a sporit față de anul trecut cu circa 9 000 tractoare, 4 000 pluguri de tractor, 6 000 cultivate și grape cu discuri, 1 500 semănători mecanice etc. La semănat se utilizează, în întreaga țară, numai semințe selecționate, condiționate și tratate împotriva bolilor și dăunătorilor. Agricultură a primit pentru cultivare multe soiuri noi, foarte productive, de semințe, printre care hibridii poliploizi de sfeclă de zahăr creați în țara noastră «R Poly 1» și «R Poly 7», soiul «Record» de floarea-soarelui, precum și alte soiuri bine adaptate la condițiile locale.

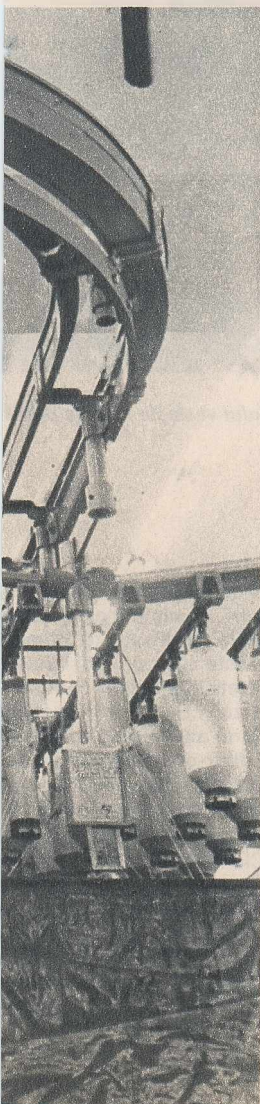
În scopul bunei desfășurări a muncilor agricole, anul acesta au fost luate o serie de măsuri tehnico-organizatorice. Au fost întocmite planuri concrete de lucru de la nivelul regiunii pînă la fiecare unitate în parte. La rîndul lor, unitățile și-au întoc-

mit adevărate planuri de operațiuni, detaliate și cu termene minuțios stabilite. O grijă deosebită a fost acordată pregătirii utilajelor. Reparațiile și probele tehnice au fost făcute mai repede și mai bine decît în alți ani, permițînd buna desfășurare a lucrului pe ogoare. Concomitent, mecanizatorii și mînuitorii de agregate din cooperativele agricole de producție au participat în timpul iernii la numeroase instructaje,

cursuri profesionale și schimburi de experiență.

Deși lucrările agricole au început în această primăvară ceva mai tîrziu ca în alți ani datorită precipitațiilor abundente totuși există condiții ca muncile să fie încheiate într-un timp scurt. Sînt prevăzute 10 zile pentru pregătirea solului în vederea semănatului, precum și cîte 10-12 zile pentru însămînțările din epocile I și II.

Cooperatorii din comuna Dride, raionul Urziceni, regiunea București, își pregătesc în aceste zile terenurile pentru însămînțarea cu porumb.

Ing. Nicolae Popescu își petrece cea mai mare parte a timpului urmărind diferitele faze ale viitoarelor recolte de puiți.

Parcela de plante «mamă».

Și la Zăval apariția tractorului vestește sosirea primăverii.

de la zăval pădurile pornesc...

Sevele au început să urce în tulpinile plantelor. Mugurii au plesnit pe ramuri, ca niște mari grăunțe vegetale germinate. Clorofila năvălește în primele frunze ale primăverii. În aceste zile numeroși săteni originari din localitățile așezate în preajma confluenței Jiului cu Dunărea lucrează în Pepiniera forestieră centrală de la Zăval. Aci, prin anul 1962 s-a defrișat o suprafață de 55 hectare dintr-o veștită pădure seculară și s-a amenajat una dintre cele mai moderne pepiniere de puiți de arbori din speciile repede crescătoare. Pepiniera livrează anual 1 000 000 de puiți de plop euroamericani, Clane R 16 și R 20, Italiani I 214, salcie selecționată și plop alb. Cu materialul săditor livrat de la Zăval într-un an de zile se poate planta o pădure de 1 200 hectare. Așadar, pepiniera centrală de la Zăval reprezintă un important nucleu în dezvoltarea economiei noastre forestiere. Concepută după riguroase și moderne cercetări știin-

O recoltă de toată frumusețea.

țifice, ea este împărțită în sole în care plantările se fac prin rotație și dispune de un sistem de irigații prin aspersiune, de un laborator unde se fac experiențe. Aici se depistează totodată dăunătorii forestieri și se stabilesc «karmele» chimice cu care să fie distruși.

Recoltatul puietilor se execută cu ajutorul unor tractoare prevăzute cu un dispozitiv special. O lamă de oțel pătrunde adânc în pământ și, înaintînd orizontal, dezrădăcinează materialul săditor. În urma tractorului puietii sînt sortați și stivuiți.

Din pepinieră pornesc zilnic spre zonele podzolice din diferite regiuni ale țării autocamioane încărcate cu materialul săditor. Privindu-le ai sentimentul că pădurile pornesc de la Zăval să împodobească cu vegetație terenurile degradate și improprii agriculturii, să asigure pentru alte perioade de dezvoltare a țării materialul lemnos de care va fi nevoie. Dar pen-

tru ca pepiniera să cunoască primăvara această efervescență, se muncește cu multă migală și tenacitate un an întreg. În solele care s-au «odihnit» un an de zile și au fost cultivate cu plante ce strîng în nodozitățile rădăcinilor azot, se fac primăvara arături adînci, se grăpează și începe butășirea cu ramurile recoltate din parcelele «mamă». Lucrările sînt permanente supravegheate de inginerul Nicolae Popescu și de tehnicianul principal Mihai Constantinescu, silvicultori cu îndelungată experiență.

Uneori în pepinieră apare un cunoscut parazit al lemnului, viermele Paranteră. El este depistat prin cercetări făcute în laborator, iar apoi silvicultorii, înarmați cu seringi, pătrund în plantații și injectează arborii tineri cu tetraclorură de carbon. Alt parazit, gândacul numit în termeni științifici Melosoma populi, este alungat din plantații cu vermurele.

În zilele călduroase se face analiza solului și, atunci cînd este nevoie, aspersoarele asigură ploile artifi-

cială. Se urmărește stadiul de vegetație. Plopul euro-american crește zilnic 3-3,50 centimetri. La capătul unui an de îngrijire el trebuie să aibă o înălțime de 3,50 metri... Experiențele au dovedit că într-o pădure de plop euroamerican, Clasă R 16 sau R 20, Italian I 214 se obține într-un an, de pe fiecare hectar, cite 20 metri cubi de lemn. Lăa maturizare un arbore asigură 3-4 metri cubi de lemn.

Roadele economice ale acestei pepiniere de puietii sînt culese de pe întinderile plantațiilor forestiere din întreaga țară.

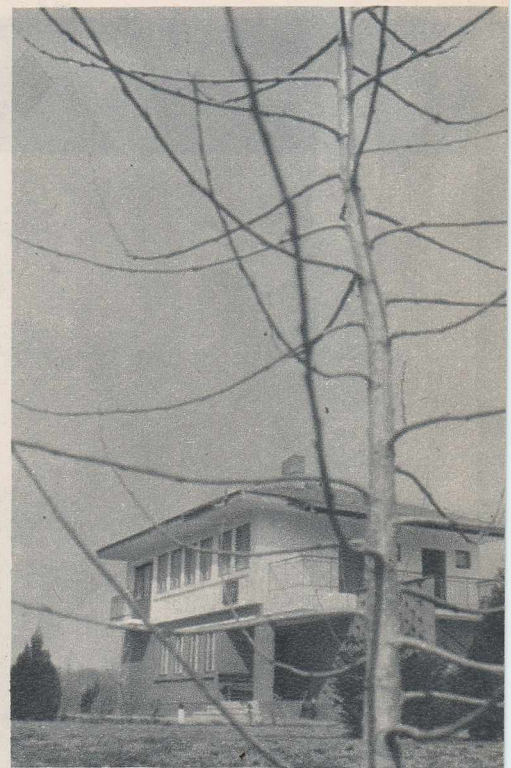
Ne-am oprit, într-una din zilele acestei primăveri, pe meleagurile Olteniei pentru a surprinde cu aparatul fotografic imagini de la obârșia celor mai tinere păduri ale țării. Fotografiiile alăturate redau cîteva aspecte de la originalul laborator vegetal în aer liber de la Zăval, locul unde se nasc și de unde pornesc pădurile...

Lucian ZATTI

Fotografii de S. STEINER

Tehnicianul Mihai Constantinescu verifică gradul de înmugurire a mlădițelor de plop.

Această vilă cochetă, sediul pepinierei de la Zăval, nu-i altceva decît un laborator forestier.

prețul lipsei de răspundere

- Când clădirile își sparg propriile geamuri ● Cui îi revine răspunderea? ● Doi ani, în valoare de 4 788 000 lei
- O întrebare la care trebuia să se răspundă de mult.

Există o știință de a învăța din erori. Cunoscută, aplicată cum trebuie, știința aceasta ajută uneori să se compenseze pierderi pe care, altfel, conturile bilanțiere le-ar înmormînta pentru totdeauna la capitolul deficit. Se pune la punct pentru prima oară ceva, o mașină să zicem, o metodă de lucru firesc este să admitem, la numeroasele răspintii de posibilități pe care trebuie să le parcurgă mintea lucrătorului, un procent oarecare de alegeri eronate, de șovăieli, de false soluții. Se caută un drum într-un domeniu nou, într-o specialitate de curînd conturată: eroarea este posibilă, ca și ocolirea mai îndelungată sau mai de scurtă durată a traseului cel mai drept și mai sigur. Dar o dată găsită, calea cea bună e jalonată precis și bîjbielile ulterioare pot fi ușor evitate.

S-ar putea spune deci că greșelile au și un rol pozitiv în viața noastră. Dar nu oricare greșeală. Zadarnic veți încerca cineva să invoce principiul «Errare humanum est» întru justificarea unei aberații de tipul «doi înmulțit cu doi fac cinci». Dacă ne-am apucat să refacem de fiecare dată drumul parcurs de omenire în milenarul său efort de acumulare de experiență ar trebui să plătim la infinit prețul tuturor ero-

Văzută de la distanță, noua clădire a Centrului de depozitare și îmbuteliere a vinului din Galați arată, ce-i drept, destul de bine. Dar e de ajuns să te apropii...

rilor cunoscute. Faptul, firește, ar fi peste puterile noastre. Și totuși, oricât de evident, adevărul enunțului de mai sus pare să aibă și adversari.

★

De când construim clădiri cu etaj, cu mai multe etaje, fără etaj și așa mai departe? Desigur, de sute de ani. Orice inginer știe ce înseamnă să lucrezi astfel încât edificiul, o dată ridicat, să nu se năruie la cea mai mică suflare de vânt. Presupunem că și specialiștii sub a căror conducere a fost executat noul Centru de depozitare și îmbuteliere a vinului din Galați sînt la curent cu toate datele despre rezistența construcțiilor, date pe care le reclamă specialitatea lor. Dar într-o noapte paznicul depozitului de vin, crezînd că au venit hoții, a dat o alarmă falsă. Nu era vina lui. Cineva, la început nu s-a știut cine, se apucase să spargă geamurile. Mai tîrziu misterul s-a lămurit. Făptașul era chiar depozitul, o clădire masivă, cu etaj, plină cu butoaie de mare capacitate care la vremea aceea erau pline, la rîndu-le, cu ...apă (de probă). Sfidînd condiția de echilibru pe care s-ar fi convenit s-o îndeplinească, depozitul a luat-o frumușel din loc, deplasîndu-se pe verticală cu îngrijorătoarea viteză de cîțiva centimetri pe

zi. S-au produs ruperi la joncțiunile cu clădirile anexe, un mare număr de geamuri au fost făcute tîndări, lichidele care ar fi trebuit să curgă prin anumite conducte într-un anumit sens au pornit-o înapoi etc., etc. Data aproximativă a evenimentului: cel de-al treilea trimestru al anului trecut.

Între timp s-au făcut expertize, s-au pornit litigii, s-a căutat cauza bizarei anomalii. Au apărut și concluziile. Într-adevăr, se strecurase în proiect una din acele erori din care nu e nimic de învățat. Peste 12 000 000 lei a costat construcția. Proiectată de Institutul de proiectări pentru industria alimentară (șef de proiect ing. Emil Metta; studiul terenului de fundație a fost efectuat de același institut) și executată de Întreprinderea de construcții-montaj nr. 7, ea ar fi trebuit să se sprijine pe un amplasament special pregătît în prealabil, deoarece solul e aici macroporos și prezintă un grad de umiditate ridicat. Ar fi trebuit să se asigure de la început scurgerea apelor reziduale (e vorba de apa folosită la spălarea vaselor în interiorul clădirii, a pardoselilor etc.) ceea ce, printr-o inexplicabilă omisiune, n-a apărut în preocupările proiectanților. Aceste concluzii (și altele) au fost formulate atît de ing. Lazăr Niculescu, director general al întreprinderii constructoare, cît și de actul de expertiză emis la 3 ianuarie anul curent și semnat de acad. Aurel Beleş, de la C.S.C.A.S. Întrucît s-au mai semnalat și alte deficiențe (între care menționăm: absența spațiilor de scurgere a apei la nivelul fundației, legătura aproape rigidă între clădiri cu greutate diferite, pe un teren slab — ceea ce a dus la tasarea inegală și la ruperea acestor legături), ar fi fost normal ca problema stabilirii răspunderilor să preocupe temeinic conducerea Ministerului Industriei Alimentare, titularul investiției de la Galați. Or, pînă în momentul de față nu s-a făcut nimic în această privință. Clădirea continuă să se scufunde, fiind urmărită în permanență, cu speranța că va veni o zi cînd se va stabili, în sfîrșit. Sumele de bani necesare remedierilor cresc de la o zi la alta. Dar concluziile întîrzie. Comișînd greșeli elementare, institutul de proiectări pregătește terenul viitoarelor litigii, amînări, pierderi de vreme etc. Forurile însărcinate să avizeze proiectul, comisia tehnico-științifică a ministerului și ministerul, închid ochii cu îngăduință, lăsînd răul să prindă rădăcini, să crească, să dea roade. Apoi începe ampla, savanta operă de colectare de «plăpumi acoperitoare», de scuze, de motivări. Bani

statului contează mai puțin, totul e să nu apară între timp nedoritele dureri de cap. O astfel de mentalitate, străină de spiritul în care epoca noastră îi cere bunului gospodar obștesc să-și facă datoria, trebuie curmată cu fermitate. Și fără amînări.

★

Perclorvinil, un termen cu rezonanță ciudată pentru urechile nespecialiștilor, ceva în genul celor mai ermetice invenții lingvistice din nomenclatoarele chimiei. Cum o fi arătînd substanța aceasta, ce gust o fi avînd, ce miros, ce culoare etc., pe noi nu ne interesează. E folosită între altele la prepararea unor lacuri antiacide. Deocamdată atît.

— Vă rugăm, tovarășe director general Aurel Teodoru, să ne răspundeți la următoarea întrebare: Combinatul chimic Borzești, pe care îl conduceți, produce perclorvinil?

— Nu.

— A produs vreodată?

— Practic, nu!

— Cum adică ... practic?

— Ar fi trebuit să producă. Instalația există dar n-a funcționat niciodată. I s-au făcut doar probe...

Într-adevăr, cînd s-au efectuat pro-

(Continuare în pag. 8)

Ca să facă loc de scurgere pentru apa folosită la spălat în interiorul clădirii, constructorii sparg acum pardoseala exterioară (care a costat bani, bineînțeles).

Zidul, nevoind să țină cont de calculele proiectanților, a luat-o din loc, fisurîndu-se pînă la degradare. Cine va plăti sumele necesare remedierilor?

bele s-a văzut că instalația nu va funcționa. Ar fi trebuit să fie făcute o serie de remedieri costisitoare, ceea ce s-a considerat a fi neindicat. De ce?

Ne răspunde ing. A. Teodoru, director general al Combinatului chimic Borzești: Între timp perclorvinilul a devenit un produs nerentabil. Ca materie primă pentru lacuri antiacide (principala lui întrebuințare) a cedat locul altor substanțe nou descoperite de chimia modernă, mai ieftine și mai bune calitativ.

De la V. Ioniță, directorul filialei Băncii de investiții a orașului Gheorghie Gheorghiu-Dej; aflăm că instalația a costat 26 608 000 lei. Suma reală e însă mai mare. Fiindcă în perioada 1964-1967, în care timp nici o preocupare efectivă de recuperare a investiției nu s-a făcut simțită (în afară de unele preocupări «pe hîrtie» ale Ministerului Industriei Chimice), s-au adăugat: 4 788 000 lei, cota de amortizare a mijloacelor fixe, calculată la valoarea mediei stabilite pentru Combinatul chimic Borzești și milioanele care s-ar fi putut înregistra la capitolul «beneficii».

REDAȚIA: Ce aveți de gând să faceți pentru a reintroduce în circuitul economic aceste fonduri?

ING. A. TEODORU: Sînt mai multe variante în studiu. De cîțva timp se fac încercări pe o stație-pilot pentru

un nou tip de insecticid, toxafen. În data ce intrăm în posesia datelor tehnice necesare, vom întocmi un studiu care va fi înaintat ministerului spre aprobare. Aceasta se va întîmpla probabil în trimestrul III.

REDAȚIA: Dar de ce se iau atît de tîrziu aceste măsuri?

V. IONIȚA: E o întrebare la care Ministerul Industriei Chimice trebuia să răspundă mai de mult. I-a fost adresată de Banca de investiții în mai multe rînduri, începînd din 1965 (actul cu număr de înregistrare 4 045 și altele).

Așadar, întreaga filieră de factori — proiectant, comisia tehnico-științifică a ministerului, conducerea ministerului, conducerea combinatului chimic — întîrzie de doi ani să repună în valoare o investiție importantă. Formalitățile nesfîrșite, procedura de lucru greoaie și complicată, discuțiile fără rezultat, miile de adrese pe care le bat teleimprimatoarele, toate acestea nu pot acoperi adevărul că aici, la Borzești, se irosesc fonduri importante și că situația nu mai trebuie tolerată nici un moment.

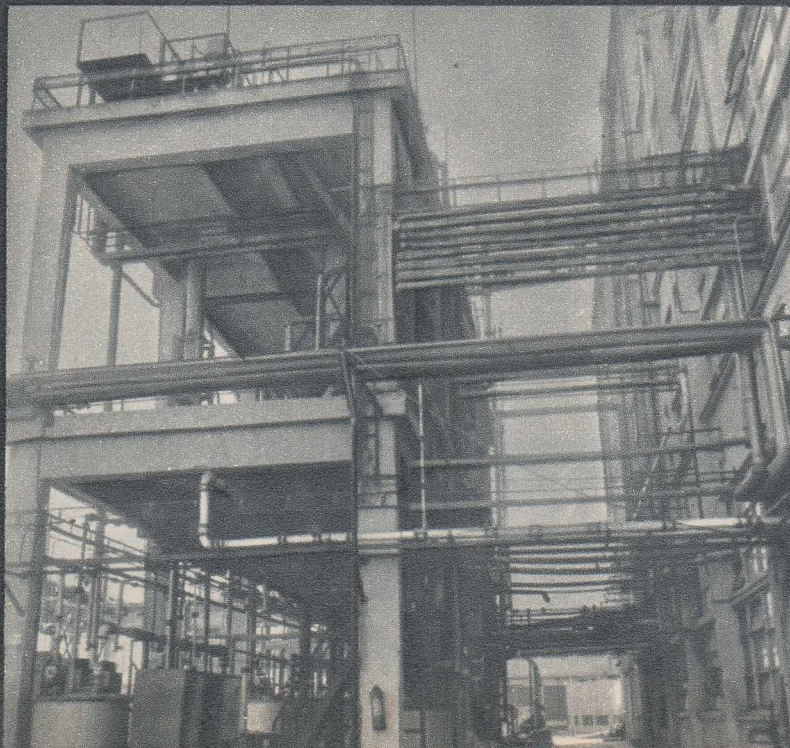
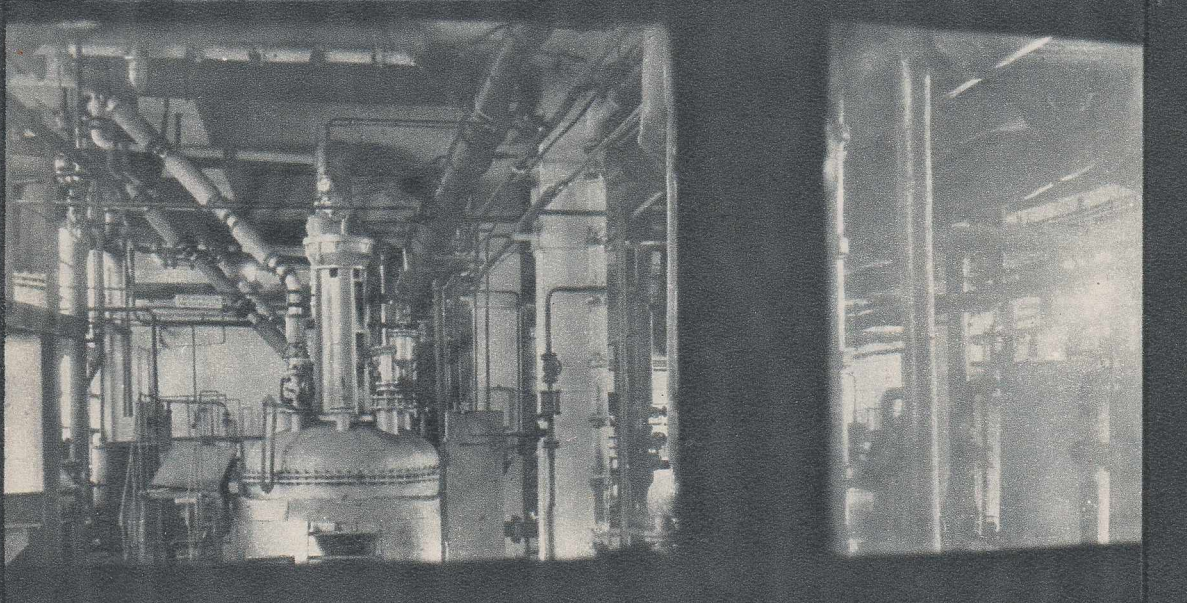
★

Ne aflăm, prin urmare, în cazurile relatate, pe terenul erorii provenite din lipsa de grijă pentru buna gospodărire a unor importante fonduri de investiții. E nefiresc să constăți că printre

realizări de certă valoare, care denotă aplicarea în producție a celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii actuale, se mai pot strecura astfel de situații. Chiar la Combinatul chimic Borzești o serie de obiective nou construite produse de multă vreme la parametrii proiectați, realizînd beneficii importante și livrînd economiei țării produse chimice de bună calitate la un preț de cost scăzut.

Tot astfel și la Galați. Aceleași faturi responsabile — proiectant, constructor, beneficiar — au predat în funcțiune obiective economice care corespund întru totul cerințelor: centrul de panificație, bunăoară, sau întreprinderea de prelucrare a laptelui din cadrul aceluiași complex industrial în care se înscrie și Centrul de depozitare și îmbuteliere a vinului. Din păcate, precum se vede, nu-i putem felicita pe cei care răspund de modul cum sînt folosite fondurile ce le-au fost încredințate. Pentru că au lăsat să se strecoare erori costisitoare, erori care trag greu în balanță cu efectul lor păgubitor. Dar ministerele respective ce au de spus? Comisiile tehnico-științifice ale acestor ministere nu se consideră răspunzătoare pentru situațiile la care ne-am referit mai sus?

Nicolae RĂDULESCU
Fotografii de S. STEINER

Priviți aceste instalații. Din 1964, cînd au fost gata, și pînă azi n-au produs nimic.

mîine cine știe

de Eugen FRUNZ.

O scrisoare primită recent de prof. D. Arghir din orașul Gheorghie Gheorghiu-Dej mă determină să cad din nou pe un teren minat. Pentru e vorba iarăși despre textele de muzică ușoară.

De astă dată voi lăsa să vorbească mai ales scrisoarea, eu îngăduindu-mi numai două exemplificări.

«V-aș sugera — scrie prof. D. Arghir — o «șarjă» la adresa acelor texte care ne mai torturează auzul și ne pun încercare răbdarea și nervii, atenție la bunul gust... Am o colecție de «perle culese din diferite texte, cu care putea să alcătuiesc o «antologie». Mă vă dau exemple fiindcă bănuiesc că v-ar surprinde ci mai degrabă v-ar întrista».

N-aș vrea să mă angajez într-o «șarjă» tov. profesor. Asta nu. Dar împărțindu-vă insatisfacția, țin să condimentez rîndurile dv. măcar cu un fragment dintr-o asemenea lucrare:

«Ieri credeai că nu mă mai iubești
Azi o față-ndrăgostită ești.
Mîine cine știe
Ce capriciu vei găsi
Mîine cine știe
Eu nu pot ghici
Ieri știai tot dorul să-mi alini,
Azi ești tristă și mereu suspini.
Mîine cine știe
Poate că vei regreta
Mîine cine știe
Că ai fost așa de rea»

(Autor: Mihai Dumbrav)

Da, tov. profesor, aceste «versuri» pot figura cu cîinste într-o antologie de perle. Cîci ieri — cînd nu mă mai iubeai — îmi alina tot dorul, pe cînd a — cînd mă iubești — ești tristă și suspini mereu. (Vezi legătura logică dintre rîndurile 1—2 și 7—8.) Și pe urm observai cît de gramatical e acest «mîine cine știe că ai fost așa de rea». Vorba ceea: nici hăis, nici cea. Ni un fel de punctuație, oricît de binevoitoare, n-ar putea măcar să mascheze absurdul. Mai rețineți pentru colecția dv. și frumoasa «perlă» «mîine cine știe ce capriciu vei găsi», care ne învață că se spune a găsi capricii, nicidecum a avea capricii sau — mai corect — a fi capricios! Stăruieți o clipă și asupra bogăției impresionante a rimelor: ve constata că din 12 rînduri doar 11 rînduri mează verb cu verb, într-o lamentabilă penurie de lexic. Și cite altele! Va cite!

Mă întorc la scrisoarea dv. și cite: «E de neconceput pentru mine ca compozitori reputați să facă concesii unor texte atît de proaste... Cred că muzica bună ar trebui să se debaraseze de asemenea texte parazitare care sufocă și o banalizează».

De acord. Iată un alt exemplu, pe care spre regretul meu, ni-l oferă un autografinzestrat și cu destule succese în activitatea sa:

«La Cosmo-estradă/ Se aude-n stradă
Luna-shek;/ De o săptămînă/ Cîntă sateliții/ Luna-shek;/ Cîntă mină-n mină
Cosmo-ndrăgostiții/ Luna-shek»...

Textul continuă cam în același fel și comentariul devine superfluu. Mă întreb doar cum de-a putut un autografinzestrat să introducă în viața noastră terestră o asemenea tortură «cosmică».

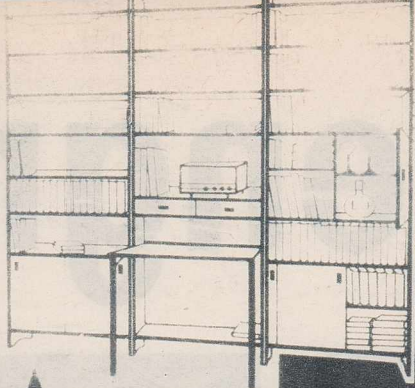
După cum amintim în scrisoare, «de cîțiva ani se duce o campanie împotriva mediocrității textelor de muzică ușoară, dar se pare că armele sînt car ineficace». Într-adevăr, așa este — deși după părerea mea, unele ameliorări s-au realizat. Să sperăm însă amîndoi cî pînă la urmă, factorii constituți în diferite comisii de muzică ușoară vor stăvilii avalanșa textelor ridicole, uneleori chiar pernicioase prin agramatismul și vulgaritatea lor... Mîine cine știe...

caietele lui

LEONARDO DA VINCI

Desenul, în detaliu, al scheletului lemnos al mulajului care reprezintă capul și gîtul uriașului cal.

SPATIOASĂ
ELEGANTĂ
MODERNĂ

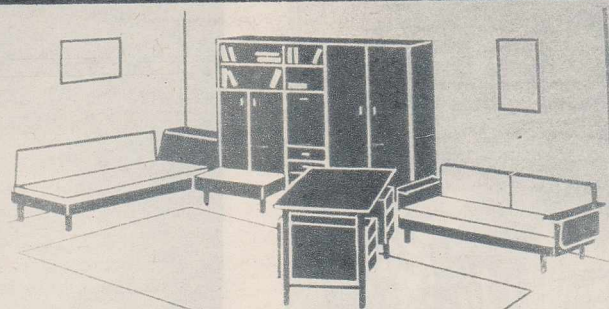
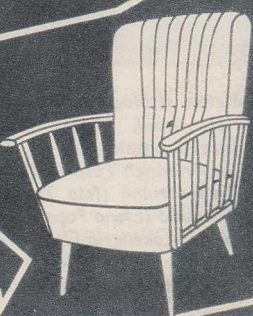
biblioteca

Milcov

FOTOLIUL 4

PRACTIC

SOLID

LĂMIȚA

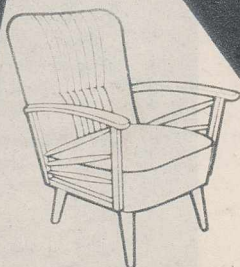
CAMERĂ PENTRU TINERET

Fotoliul

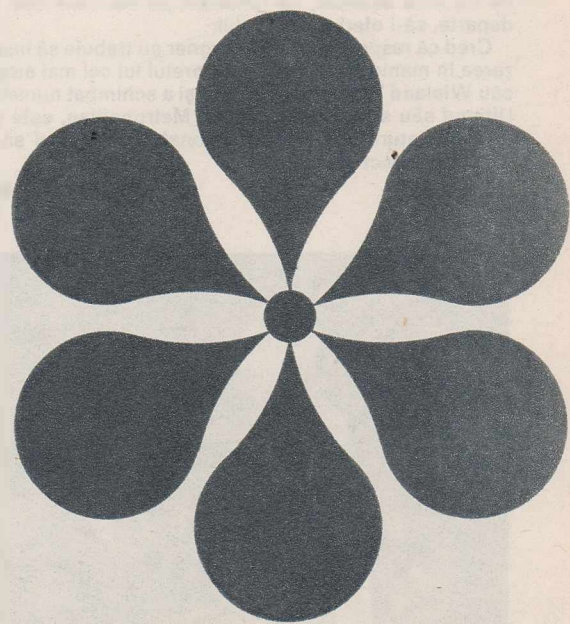
5

REZISTENT

COMOD

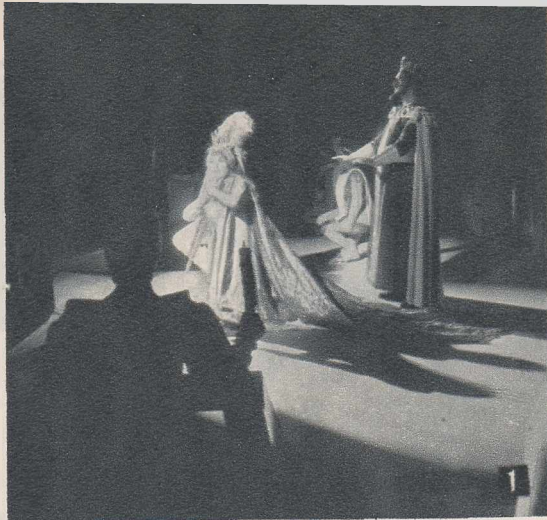

Iată câteva din produsele de calitate realizate de întreprinderile Ministerului Economiei Forestiere...

...pe care le găsiți de vânzare la magazinele de specialitate.

Lohengrin

Venit din «farmec și splendoare», cavalerul Lohengrin a poposit pe scena primei noastre opere după o foarte îndelungată absență: din 1921, de la inaugurarea Operei Române, a lipsit continuu. Montarea actuală are semnificația unui înalt act de cultură și în același timp are darul de a spulbera o prejudecată, aceea că «nu am avea cîntăreți care să-l interpreteze pe Wagner». Despre realizarea spectacolului ne-au vorbit regizorul Jean RÎNZESCU și pictorul scenograf Roland LAUB:

— Lăsînd la o parte ideea falsă a inexistenței unor «voci wagneriene», care este greutatea reală pe care o întimpină astăzi — cînd în lume există o veritabilă tradiție a montărilor lui Wagner — artistul care se apropie de muzica lui cu gîndul de a o întruchipa scenic?

— Poate însăși fetișizarea acestei tradiții — ne spune regizorul Jean Rînzescu. Wagner este un univers uriaș, veșnic deschis interpretărilor. Lohengrin, fără a fi capodopera sa, impresionează prin dimensiunile ciclopice ale muzicii și cuvîntului, prin puritatea și noblețea trăirilor. Nu am urmărit ca montarea noastră să seducă prin spectaculos, ci să emoționeze prin forța unor sentimente etern umane. Am încercat să înlăturăm tot ceea ce, în comparație cu măreția lui Wagner, ar părea astăzi veșted și superfluu. O disciplină a gestului, intens cultivată în rîndul cîntăreților, a șters un anumit convenționalism din atitudinea solistului; atenția celui care ascultă este concentrată astfel în special asupra limbajului muzical-dramatic.

Aportul corului fiind substanțial, l-am tratat în spiritul corului antic, ca pe o ființă ce trăiește și participă alături de eroi; aparițiile lui răsfrîng simbolic, rînd pe rînd, de-a lungul celor trei acte, torța, visarea, poezia, respectul ori răvășirea. Ne-am dat toată silința să creăm acestui cor condiții optime de sonorizare și amplasament.

— Poate că cei care caută narațiunea, spectaculosul în prezentul «Lohengrin» vor fi dezamăgiți, chiar iritați — continuă pictorul scenograf Roland Laub. Am gîndit opera ca pe o dezbatere etică între bine și rău, de aceea atmosfera creată este lipsită de ostentație, nu se sprijină pe detalii ci pe sugestii capabile să creeze un anumit nimb mitic. Lipsește celebra lebadă ce-l aduce pe Lohengrin, nu se află nicăieri stejarul de care se sprijină scutul împărătesc.

În acest spectacol am pictat numai cu lumini, am folosit clar-obscururile dramatice. Asta m-a obligat la o anume dozare a luminii de scenă, pentru a lăsa liberă desfășurarea proiecțiilor. Poate de aceea unii mi-au imputat întunecimea din unele puncte ale scenei. Dar chiar asta am urmărit: să aruncăm în tenebre ceea ce nu este esențial, să luminăm pe cei care duc conflictul mai departe, să-i oferim publicului.

Cred că respectul față de Wagner nu trebuie să însemne anchilozarea în manierism. Însuși interpretul lui cel mai autorizat, nepotul său Wieland Wagner, a încercat și a schimbat numeroase variante. Ultimul său spectacol, cel de la Metropolitan, este tratat în genul unei miniaturi medievale. Personal, îmi îngădui să mă distanțez de acest punct de vedere.

Magda MIHĂILESCU
Fotografii de S. STEINER

În vecinătatea strălucitorului cavaler al ordinului Sf. Graal, făptura Elsei este numai visare și poezie (foto 1). Nicolae Florei — un Friedrich Păsărarul în autentică notă wagneriană (foto 2). Grupurile Ortrud-Telramund (Elena Popa, D. Ohanesian foto 3), Lohengrin-Elsa (Octavian Naghiu, Elisabeta Neculce-Cartiș foto 4) purtătoare ale ideilor de bine și de rău.

Sugestiva pictură cu lumini de Roland Laub: Elsa și Friedrichul sînt scâldați în raze, geniul răului — și Telramund afara cercului luminos.

(În fotografie: Elena Popa, Ohanesian, Nicolae Florei, Neculce-Cartiș).

«Printr-un procedeu pe care-l folosește într-o manieră cu totul neprevăzută, Wagner reușește să lărgescă domeniul și potențele muzicii... El o înzestrează cu un sens moral și intelectual. El desenează melodic caracterul personajelor sale și al pasiunilor lor principale și aceste melodii reapar, în cânt sau în acompaniament, totdeauna o dată cu pasiunile și sentimentele pe care le reprezintă; revenirile lor anunță revenirea sentimentului pe care cuvântul nu le indică explicit. Acestor melodii le încredințează Wagner puterea de a ne releva toate secretele inimilor...»

LISZT

cealaltă televiziune

Educativă, instructivă, în accepțiunea cea mai largă a acestor noțiuni, televiziunea este sau se străduiește să devină în aproape toate manifestările ei. Și când îi învață pe copii să folosească amuzante artificii de calcul, și când ne introduce în anticamera necunoscutului pe care știința modernă se străduiește să-l pătrundă, și când ne explică în ce fel trebuie organizată producția în întreprinderi mari și mici. Ea își asumă un extrem de prețios rol de propagator al culturii, prezentând celui mai larg public lucrări de notorietate restrinsă ale unui scriitor pe nedrept ignorat în vremea lui ca Matei Caragiale sau inițiindu-ne în secretele muzicii și ale altor arte. (E de neînțeles, în această ordine de preocupări, de ce s-a transformat brusc «studioul muzical» într-o simplă emisiune muzicală, ceea ce înseamnă că, de fapt, a dispărut, după cum a dispărut și rubrica de artă plastică a cărei introducere în program o salutăm la începutul acestui an.)

Nici una din aceste acțiuni și din cele înrudite cu ele nu se înscrie însă într-un program de studiu, nu constituie componentele unei forme de învățământ. La recentul congres de la Paris al «radioteleviziunii educaționale» au fost trecute în revistă cuceririle și perspectivele televiziunii ca școală. Considerat a fi cel mai modern și mai multilateral material didactic, televizorul a devenit în numeroase țări un auxiliar nelipsit al profesorului. Prin programe alcătuite în colaborare cu autoritățile școlare înainte de începerea anului de învățământ, televiziunea contribuie la îmbogățirea și aprofundarea cunoștințelor elevilor în domenii care cuprind fizica și chimia, geografia, istoria, limba maternă, limbile străine, literatura etc. Principalul ei merit este egalizarea la nivel superior a modului de predare. Copiii din satele cele mai depărtate dobândesc privilegiul de a se împărtăși din aceleași surse de cunoaștere ca și elevii celor mai bine utilate școli din centrele universitare. Ținând seama de decalajul existent pretutindeni în lume între absolvenții diverselor școli elementare în funcție de condiții obiective și subiective greu de schimbat, televiziunea școlară reprezintă un factor extrem de important în asigurarea unor condiții egale de pornire pentru toți absolvenții. Nu e un lucru care se poate realiza de azi pe mâine. Sînt necesare multe eforturi preliminare, incluzînd dotarea școlilor cu televizoare, stabilirea unui plan de lucru comun al ministerului de resort și al televiziunii pentru a se asigura concordanța dintre programul de învățământ și emisiunile-lecție, includerea lor în orarele școlare. De aceea, în țările în care televiziunea școlară funcționează în prezent, ea a fost introdusă treptat, pornind cu un obiect, cu o clasă, și devenind mereu mai cuprinzătoare. De notat că, din rîndurile corpului didactic, opun de obicei rezistență folosirii televiziunii în școli profesorii cei mai puțin pregătiți și dotați, cărora nu le este agreabilă compararea metodelor lor cu cele folosite în emisiunile didactice. Ceilalți o consideră un ajutor prețios și un model de urmat în propria lor activitate. Emisiunile sînt urmărite uneori și de părinți, care își pot astfel ajuta mai bine copiii în pregătirea lecțiilor. Prin intermediul concursurilor organizate în cadrul programelor-lecții sînt selecționați copiii talentați sau excepțional pregătiți, care sînt apoi primiți în școli superioare fără examen de admitere.

La Leningrad, televiziunea dă consultații de fizică și matematică pentru admiterea în facultăți. În R.F.G., absolvenții școlilor tehnice pot urma prin intermediul televiziunii un curs seral de trei ani, după care sînt primiți la examenul de bacalaureat. În Franța, noaptea, după încheierea emisiunilor obișnuite se transmit cursuri de perfecționare post-universitare pentru medici. În Italia s-au organizat pentru cei 6 milioane de adulți fără știință de carte emisiuni de alfabetizare care sînt urmărite în grup în jurul unor televizoare special instalate în localuri publice, biserici etc.

Toate acestea presupun editarea de manuale ajutătoare, cursuri de inițiere pentru cadrele didactice și multe altele.

E un efort pe care, după cît se spune, rezultatele îl justifică pe deplin. Fără îndoială că, într-o bună zi, noua televiziune își va face apariția și la noi. Ar fi un pas important pe linia modernizării procesului de învățământ.

Felicia ANTIP

Este oboseala necesară? O asemenea întrebare v-ar părea inutilă, un simplu pretext pentru a atrage ochiul cititorului.

Și totuși, sincer, cu mina pe inimă, mărturișiți: oare nu ați avut niciodată o senzație de oboseală plăcută? Ați terminat o activitate pe care trebuia să o faceți și ați încheiat-o cu bine: o cursă pe o sută de metri, un examen, o piesă la strung sau lectura unui roman. Vă simțiți ostenit dar în aceasta există și o «cotă parte» de plăcere.

Să nu întârziem însă asupra unor asemenea criterii pur subiective și, dacă vrem să abordăm problema științific, să vedem mai curînd ce înțelegem prin oboseală.

«CONGRESUL OBOSELII»... NU A PUTUT DEFINI OBOSEALA!

La Congresul internațional consacrat oboselei, ținut în a doua jumătate a anului 1966 la Paris, una dintre cele mai mari dificultăți de care s-au lovit participanții a constituit-o, oricît ar părea de ciudat, tocmai găsirea unei definiții. De fiecare dată cînd un orator o propunea pe a sa, ea era imediat contestată de alții.

Așadar, să stabilim de la început, măcar între noi, despre ce vorbim. Să spunem (conform uneia dintre definițiile curente) că oboseala reprezintă o stare trecătoare care apare în urma unei activități excesive sau pre-

Deși oboseala este veche de cînd lumea, în fiecare an se ivesc noutăți în acest domeniu. Nu demult a avut loc un congres internațional consacrat problemei oboselei. Cercetări mai vechi și mai noi sînt însă de acord asupra caracterului

OBOSEALA- dușmanul și prietenul nostru

de dr. Leonid PETRESCU
cercetător principal la Institutul
de igienă București

complex al acestei stări pe care am încercat-o fiecare dintre noi și care dă naștere uneori la multe semne de întrebare.

lungite și care se caracterizează printr-o scădere a posibilităților funcționale ale organului atins sau ale întregului organism.

Cu alte cuvinte, după cum am constatat-o cu toții, în această situație nu mai simțim în stare să efectuăm o anumită activitate cu eficiența obișnuită. Odihna are darul de a anula fenomenul.

Dar câte nuanțe se ascund în această caracterizare generală!

Într-adevăr, gândiți-vă că vă puteți simți obosit după un mers prelungit, de pildă o excursie care a durat câteva ore. La sfârșit, mușchii picioarelor parcă nu te mai ascultă. Dar poți să te simți obosit și după ce ai făcut un lucru de migală — de pildă, broderie — timp de câteva ceasuri. După aceea împunsăturile de ac evidențiază o lipsă de precizie care trădează tocmai oboseala. Un ultim exemplu printre miile care se pot da: am citit multă vreme fără pauză. La un moment dat nu mai putem urmări ideile autorului, începem să încurcăm personajele sau pur și simplu recitim mecanic aceleași rînduri. Tot oboseala!

Chiar în cazuri similare ea nu se manifestă la toată lumea la fel. Prietenul meu și cu mine ostenim alt fel. Dintr-o dată vă dați seama cât de vastă și de complexă este această problemă

greutate de 100 sau 200 grame în mână și întindeți apoi brațul la orizontală. Nu veți putea menține greutatea mai mult de 3-4 minute, deși nu faceți nici o mișcare și deci nu cheltuiți decât foarte puțină energie. În schimb aceiași mușchi — ai brațului, antebrațului și mîinii — pot efectua adeseori timp îndelungat activități care presupun eforturi incomparabil mai mari, de pildă tăierea lemnului, învîrtirea unei roți etc.

Genul de muncă în care mușchii rămîn încordați dar fără să facă mișcări fiziologice îl numesc «muncă statică», iar cel în care mușchii sînt puși în mișcare, «muncă dinamică». De multă vreme s-a constatat că cea dintîi este mult mai oboseală decît cea de-a doua.

Pentru ce?

La început unii cercetători au crezut că este vorba numai de o circulație mai proastă a sîngelui în mușchi. Actualmente oboseala excesivă din munca statică este atribuită și faptului că în creier se creează un focar permanent și îndelungat de excitație. În asemenea cazuri trebuie întotdeauna să căutăm a transforma munca statică în muncă dinamică: în loc ca brațul sau piciorul să rămînă încordat și nemișcat, să-i dăm libertatea mișcării!

În fine, trebuie relevat că numai o

monotonia muncii, conflictele, necazurile, o alimentație nerațională, lumina proastă, zgomotele puternice, fumul de tutun prezent în atmosfera respirată, o stare de boală sau dureri etc.

Oboseala rezultă deci dintr-o activitate prelungită, susținută, neîntreruptă, ceea ce nu înseamnă că astfel de eforturi sînt nerecomandabile din punct de vedere medical. Mai cu seamă în activitatea literară sau științifică preocuparea constantă, pînă la oboseală, este uneori o condiție sine-qua-non a creației. Odată, Newton a fost întrebat cum a ajuns la marile sale descoperiri. «Gîndindu-mă mereu la ele» — a răspuns el.

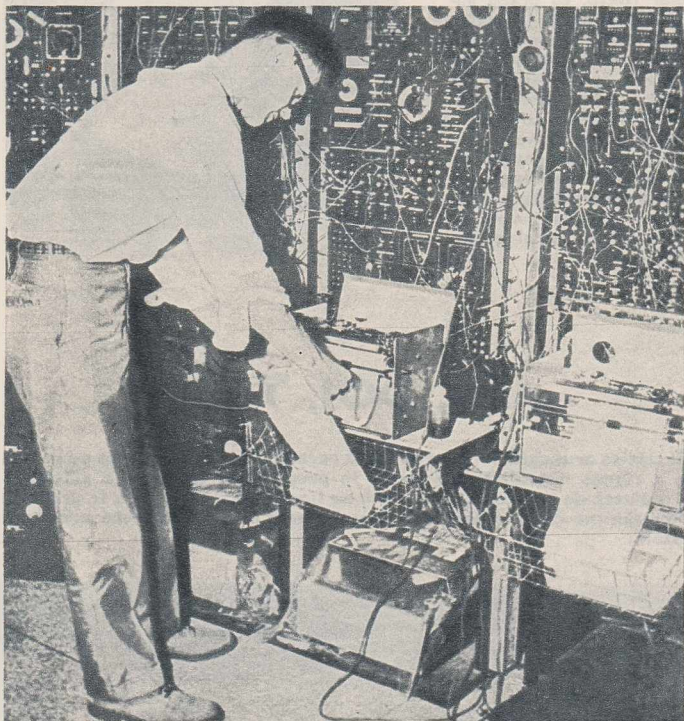
Există o serie de experiențe mai vechi efectuate de cei care se ocupau cu antrenamentul cailor de curse. Să-mi fie iertată această asociere, dar unele din mecanismele fiziologice ale obținerii antrenamentului sînt asemănătoare atît la om cît și la animale.

Pe scurt: dacă la caii de curse exercițiile se fac la fiecare două-trei zile, ei nu ajung — chiar după un timp îndelungat — la starea de antrenament. Trebuie supuși alergării pînă apare starea de oboseală. Apoi după o pauză de o zi și înainte ca această stare să fi dispărut complet se repetă exercițiile. Iată deci că și în asemenea

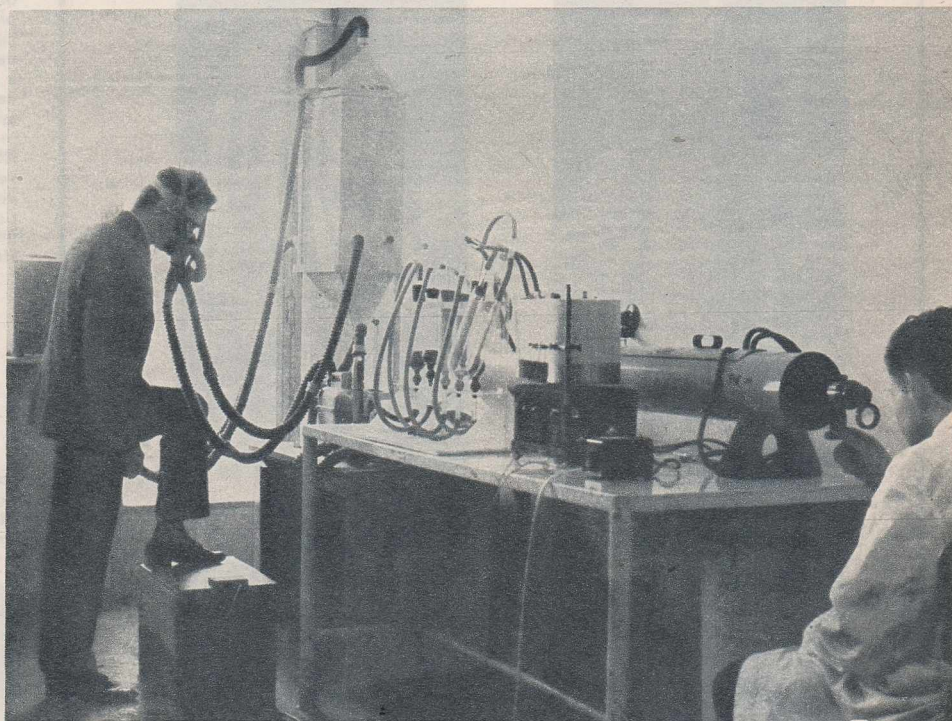
lizii a nervilor senzitivi. Durerea reprezintă un semnal extrem de prețios, care atrage atenția fără întîrziere asupra oricărui pericol sau «atac» la adresa organismului nostru. La fel putem considera și oboseala ca un semnal foarte important, un strigăt de alarmă ce anunță că organismul se apropie de epuizarea posibilităților sale de activitate, că de acum înainte munca respectivă nu se va mai efectua în condiții bune și că cel mai bun lucru ar fi să o întrerupem. «E nevoie de odihnă — ne strigă organismul — cu toate că tu ai vrea să mai lucrezi. Oprește-te!»

În asemenea momente cei mai mulți își întrerup activitatea. Alții pun de o cafea.

Cafeina, acest alcaloid conținut în fiertura boabelor de cafea, sporește posibilitățile organismului. Ea mărește excitabilitatea scoarței cerebrale și exercită o acțiune directă asupra mușchilor scheletici: le intensifică puterea de contracție și stimulează capacitatea de muncă, întîrziind deci apariția obosealii. În sfîrșit, sub influența cafeinei cresc puterea de contracție a cordului, irigarea cu sînge a inimii, schimburile respiratorii. Prin urmare, influența acestei substanțe asupra organismului este binefăcătoare și în munca fizică, și în cea intelectuală:

Oboseala... Nimic mai simplu. Și totuși pentru determinarea precisă a efortului sînt necesare sisteme electronice complexe, ca cel din fotografie.

Această instalație de la Institutul de igienă a muncii din București ar putea fi denumită pe drept cuvînt «tunul obosealii». Este vorba de fapt de un interferometru cu trei căi pentru cercetarea consumului de oxigen și a eliminării de bioxid de carbon în timpul unei activități fizice prelungite.

pe care ați fi fost înclinați s-o considerați drept foarte simplă.

CIUDĂTENII...

Profesorul H. Desoille din Paris, un cunoscut specialist, remarca o aparentă ciudățenie legată de subiectul nostru. În termeni științifici ea se exprimă astfel: starea emoțională a omului influențează puternic asupra nivelului capacității sale de muncă. Practic, un marș de 10 km este mult mai obositor pentru un om care-l execută din ordin decît dacă l-ar face din plăcere.

Cercetări strict științifice au confirmat că sub influența emoțiilor «pozitive» (plăcere, bucurie) productivitatea muncii crește cu 10 pînă la 42 la sută.

Faceți acum o experiență. Luați o

îmbinare armonioasă între munca fizică și cea intelectuală poate duce la performanțe bune în ambele categorii de muncă, evitînd apariția timpurie a obosealii. Edificator în această privință este exemplul jucătorilor de șah, care se antrenează prin exerciții fizice, gimnastică, sport etc. pentru a-și ridica capacitatea de concentrare mai ales în timpul marilor concursuri internaționale.

CE NE «SPUN» CAII DE CURSE

Fără îndoială, o activitate dificilă și îndelungată ne ostenește, însă nu întotdeauna la fel și nu la fel de repede. Explicația este că o mulțime de alți factori, cărora adeseori nu le atribuim suficientă atenție, contribuie la apariția obosealii, ba adeseori joacă un rol hotărîtor. Printre aceștia se numără

cazuri o anumită «doză» de oboseală este necesară.

NU VĂ GRĂBIȚI CU «CAFELUȚA»

Putem privi oboseala și dintr-un alt punct de vedere. Dacă cineva v-ar întreba «este necesară durerea?», primul impuls v-ar împinge să răspundeți negativ. Dar după puțină gîndire vă veți da seama că ea este de fapt necesară, chiar indispensabilă. Dacă nu ar exista durerea ați putea ca, din simplă neatenție, să vă țineți mîna într-o flacără pînă arde. De altfel se pare chiar că aceasta ar fi explicația celebrului act istoric al lui Mucius Scaevola, soldatul roman care, prins de etrusci, și-a ars singur mîna dreaptă, țînd-o netulburat în foc. Unii medici susțin că isprava sa a fost posibilă pentru că el nu simțea durerea datorită unei para-

se ameliorează perceperea, osteneala și somnolența dispar.

Trebuie însă subliniat că acțiunea pozitivă se manifestă numai la folosirea de doze mici de cafeină. Cantitățile mari nu numai că pe moment au o eficiență variabilă, dar sînt și dăunătoare inimii; de asemenea, ele pot declanșa mai tîrziu o stare de oboseală accentuată sau chiar surmenaj.

Mai recent au fost experimentate substanțele denumite «amfetamine» sau «psihamine», printre care se numără benzedrina, pervitina etc. Ele reprezintă mijloace artificiale care forțează resursele naturale ale organismului și care ulterior trebuie compensate cu o alimentație potrivită și odihnă.

Mai recomandabile sînt anumite grupuri de alimente, ca glucidele (zaha-

(Continuare în pag. 18)

ÎN PAS CU MODA

Tinăra londoneză din imaginea noastră recomandă pentru sezonul de primăvară folosirea cât mai inspirată a rafiei.

Cocul din vârful capului, ornat cu două coarne subtile stilizate și cozile ca două funii de usturoi care spinzură în jos sînt din rafie (pentru mai mult efect, vopsită în culori vii!), iar geanta care-i atîrnă de umăr, ca și ramele ochelarilor de altfel, au fost obținute prin răsucirea aceluiași material.

O PIATRĂ CU INSCRIPTII RUNICE

a fost oferită municipalității orașului Tokio, cu ocazia împlinirii a 20 de ani de la inaugurarea de către compania aeronaucică Scandinavian Airlines a traseului Europa-Japonia pe deasupra Polului Nord. Piatra, asemănătoare celor ce existau în Peninsula Scandinavică acum 1000 de ani, este gravată cu vechi caractere suedeze, norvegiene și daneze. Imaginea alăturată vă prezintă momentul instalării ei în parcul tokiot Hibiya.

JOCUL NOSTRU (2)

«costume populare românești»

În fiecare regiune a țării portul popular are o notă distinctă, care îl caracterizează și îl definește. Prezentînd aceste 5 fotografii cu costume, propunem cititorilor să indice regiunile în care ele se poartă.

Dezlegarea jocului nostru «POR-TRETE» apărut în numărul trecut

De la stînga la dreapta:
1) Renoir; 2) Grigorescu; 3) Aman; 4) Matisse; 5) Dali; 6) Picasso.

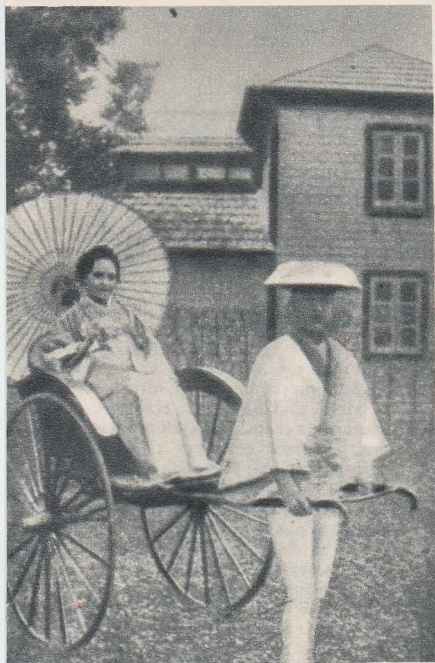
«UN, DOI, TREI!»

Și clătita aruncată în aer trebuie să recadă în tigaie, întoarsă pe partea care a rămas neprăjită. Măiestria în prepararea «clăticilor clasici» a clătitorilor este o piatră de incercare, o treaptă nu lipsită de importanță în procesul de învățămînt care va face din acești tineri americani niște adevărați bucătari.

O ROMÂNCA ÎN JAPONIA

acum 65 de ani

În ultimii ani ai secolului trecut o seamă de români deveniseră cunoscuți peste hotare datorită călătoriilor pe care le întreprinseseră de-a lungul continentelor și prin rezultatele acestor călătorii. Reamintim numai câțiva dintre ei: Dimitrie Ghica-Comănești, care a realizat o mare expediție de vânătoare în Africa (1895); savantul Dimitrie Racoviță, care a făcut parte din expediția științifică belgiană la Polul Sud (1897); George Assan, primul român care a făcut înconjurul lumii (1897); ciobanul Badea Cârțan, propagandistul care a cutreierat Europa cu desagii plini de cărți românești (1897-1899) și locotenentul Sever Pleniceanu, care a trăit în Congo aproape un an (1899). La începutul secolului nostru pe lista aceasta se mai adaugă și numele unei femei — Otilia Cosmuță, pictoriță și publicistă, care a traversat China în anul 1901 și apoi s-a stabilit pentru un an (1902) în Japonia. Pentru cei care nu vor găsi uimitoare călătoria acestei românce reamintim că ruta Europa-Asia-Japonia se realiza în vremea aceea în aproape o sută de zile și constituia, mai ales pentru o femeie, un act de mare cutezanță. Otilia Cosmuță era fiica vicarului George Marchiș din Carei și soția lui Cornel Cosmuță, funcționar la poșta, din Cernești. Ea s-a născut la Homorod, în anul 1870, deci abia împlinise 30 de ani când s-a aventurat în marea călătorie. Câțiva ani a studiat pictura la München, unde a obținut premiul întâi al artiștilor străini (în 1898) și apoi în Italia. Scopul călătoriei sale în China și mai ales în Japonia a fost studierea picturii și a vieții din aceste mari țări. Revenită în țară, Otilia Cosmuță a prezentat într-o expoziție lucrările realizate după maniera marilor măestri chinezi și japonezi și a publicat numeroase articole cu impresii de călătorie, atât în revistele străine cât și în cele românești care apăreau în Transilvania.

Ion MUNTEANU

carnet automobilistic

AUTOMOBILUL ELECTRIC

Creșterea rapidă a gradului de motorizare ridică în orașe, pe autostrăzi și șosele probleme acute, legate de impurificarea aerului datorită gazelor de eșapament. Se știe că oxidul de carbon prezent în proporție importantă în gazele evacuate de motoarele cu ardere internă impurifică aerul în asemenea măsură încât acesta devine dăunător sănătății.

Începând de la 1 ianuarie 1967 pe autostrada Pasadena — Los Angeles (S.U.A.) — unde concentrația oxidului de carbon a depășit limitele admisibile, fiecare automobilist este obligat să fixeze un cartuș filtrant la țeava de eșapament pentru a condensa și reține gazul nociv.

Soluția radicală: înlocuirea motoarelor cu ardere internă prin motoare electrice, care sînt complet nenocive. În principiu soluția este realizabilă. Există o singură dificultate. Greutatea acumulatorilor e mult prea mare și durata lor de acțiune e scurtă — 10-12 ore. Reîncărcarea zilnică a acumulatorilor sau schimbarea acestora

crează o autonomie limitată a autovehiculelor și este nerenatabilă.

Greutatea relativ mare a unor acumulatori necesari unei autonomii de 60 km pe zi ar putea deveni un factor de stabilitate al autovehiculelor dacă acumulatorii ar fi fixați în zona centrului de greutate al acestora. Un asemenea dispozitiv este studiat în prezent de către birourile de proiectare ale marilor fabrici de automobile.

Un asemenea acumulator, studiat în prezent de uzinele Renault (Franța), este înfățișat schematic în desenul alăturat. El se bazează pe accelerarea unei reacții fizico-chimice între un element combustibil (hidrogen) și un element oxidant (oxigen) datorită unui perete poros care joacă rol de catalizator. Combinarea lor în compartimentul pilei alcătuite din plăci poroase de platină și paladiu provoacă o reacție electrică. La greutate egală cu alți acumulatori, această pilă electrică realizează de trei ori mai multă energie decît cel mai

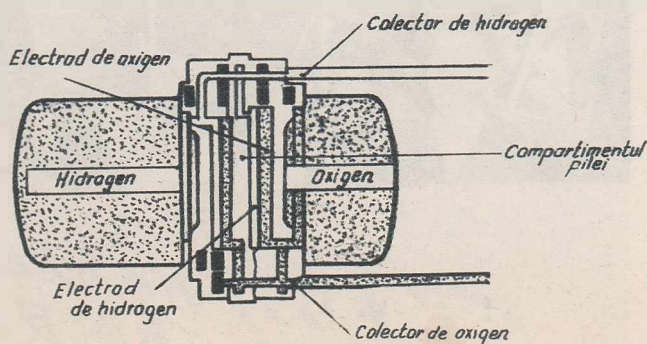
perfecționat acumulator aflat astăzi în exploatare. Producția industrială de serie este încă dificilă datorită costului ridicat al unor metale deficitare. În principiu și experimental, soluția există și funcționează.

Viitorul circulației urbane: automobilul electric fără schimbător de viteze, fără ambreiaj și, cel mai important, fără gaze nocive.

Ing. V. IOANID

dezlegarea jocului «NUMAI URECHI» apărut în nr. trecut

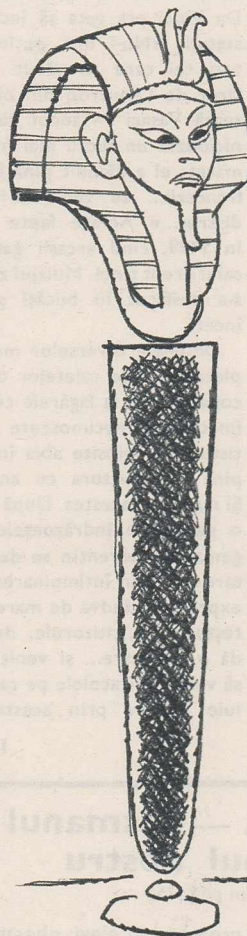
ORIZONTAL: 1) COADA — DISTRAT. 2) RUDA — NUMAUITA. 3) OTI — BEA — CB — ER. 4) N — NARA — CI — NNE. 5) IM — CUSMA — SAT. 6) CIUL — CALTUNAS. 7) ADI — SURDINA — F. 8) RA — CULCATA — CA. 9) SPERTARI — IOT. 10) S — URDA — ENUNȚ. 11) INS — ATA — ASINE. 12) MUCK — ORL — OMAN. 13) TRADARE — URARE.

umor

«OPERELE DE ARTĂ VOIAJEAZĂ»

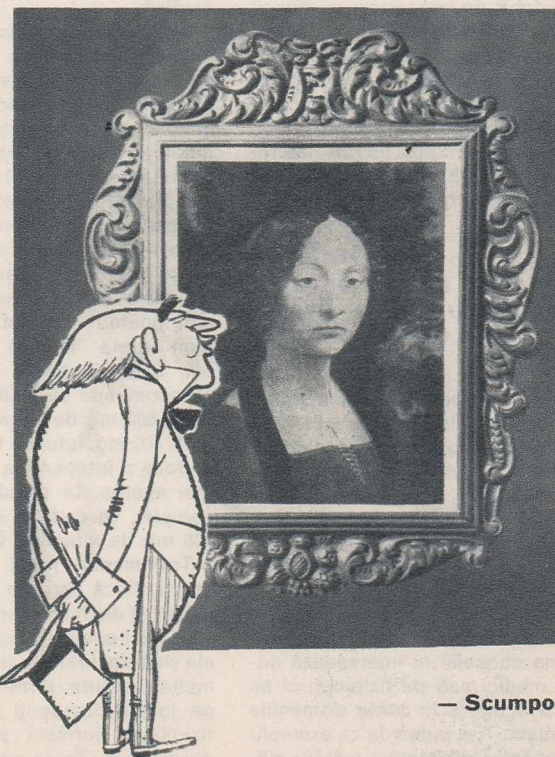
de Eugen TARU

Cu ocazia expunerii la Paris a tezaurului lui Tutankhamon creatorii de modă pariziene au lansat modele egipțene.

TUTANKHAMON: Nimic nou sub soare!

Portretul Ginevrei dei Benci pictat de Leonardo da Vinci a fost cumpărat de Galeria națională din Washington cu șase milioane dolari.

— Scumpo!

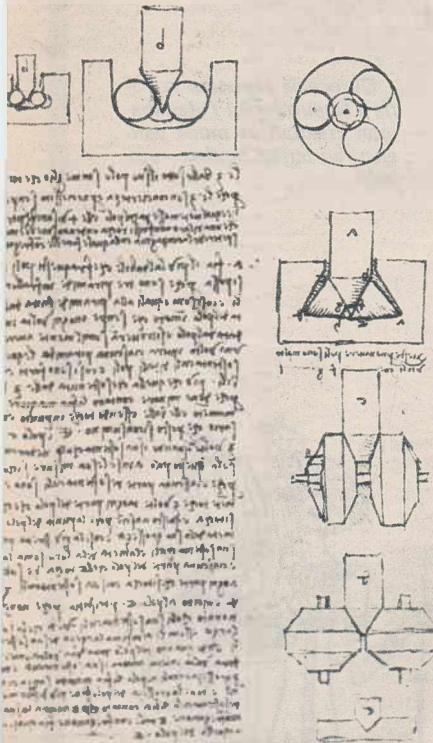
caietele lui Leonardo da Vinci

(Urmare din pag. 11)

trivnic a vrut ca bronzul pentru statuie să fie trimis de ducele Sforza cumnatului său, pentru tunuri. În ce mod intenționa artistul să toarne statuia dacă ar fi avut metalul necesar? Mesterii Renaște-

rii considerau întreprinderea irealizabilă. Savanții, de-a lungul timpului, au acreditat ideea că Leonardo ar fi abandonat proiectul. Manuscrisele și desenele descoperite acum la Madrid infirmă aceste păreri. Ele atestă că artistul rezolvase problema turnării în amănunțime. Notele care însoțesc una din schițe arată că la 20 decembrie 1493 Da Vinci era gata să înceapă turnarea statuii. «Nu-i mai puțin adevărat că toți cei care au văzut uriașul model făcut de Leonardo din pământ — relatează Vasari — socot că nu au văzut niciodată un lucru mai frumos sau mai mareț; el a dăinuit pînă în ziua în care francezii... au venit la Milano și l-au distrus...» Aceste fapte se petreceau în 1499, cînd arcașii gasconi foloseau calul drept țintă. Mulajul zgîriat și crăpat s-a desfăcut în bucăți și s-a măcinat încet.

Desenele diverselor mecanisme completează filele caietelor de cîrînd descoperite, de la lagărele cu bile și roțile (mecanisme necunoscute pe vremea artistului și folosite abia în secolul XIX) pînă la structura cu angrenaj triplu. Și nu numai acestea. După atîtea veacuri, o parte din îndrăznețele proiecte ale genialului florentin se desprind din uitare și vin în întîmpinarea unei dorințe exprimate cîndva de marele artist: «Cetește-mă, o, cititorule, dacă aceasta îți dă o desfătare... și veniți voi, oameni, să vedeți miracolele pe care vi le dezvăluie Natura prin aceste studii».

Lagărele cu bile și roțile. Asemenea mecanisme au început să funcționeze abia în secolul XIX.

I. CORIBAN

OBOSEALA — dușmanul și prietenul nostru

(Urmare din pag. 15)

rurile), în cazul eforturilor fizice prelungite (sport, ascensiuni etc.), dar la aceste alimente trebuie adăugată neapărat vitamina C. În cazurile eforturilor intelectuale se recomandă sărurile acidului glutamic, prezente în preparatul Glutarom. Recent s-au experimentat cu succes sărurile acidului aspartic, dar un rol important revine modului de organizare a muncii fizice sau intelectuale, stării de antrenament, dispoziției noastre de lucru și unui mare număr de alți factori. Despre unii din aceștia s-a discutat și la Congresul asupra oboselii, unde s-au prezentat multe lucrări interesante și totodată s-au pus și unele noi semne de întrebare...

ODIHNA NU ESTE SOLUȚIA PENTRU ORICE STARE DE OBOSEALĂ

La congres doctorul Weil a arătat că la «oboseala datorită muncii» contribuie simțitor și cea acumulată în afara muncii. Călătoriile lungi în tramvaie și autobuze, insuficienta izolare fonică a unor imobile moderne, preocupările multiple ale femeii gospodine — iată numai cîteva din cauzele uneori ignorate ale oboselii.

Congresul a pus în contact specialiști din numeroase ramuri, deoarece problema oboselii nu interesează numai pe medici sau pe fiziologi, ci se pune cu acuitate în toate domeniile de activitate. Am putea da ca exemplu legătura dintre arhitectura marilor clădiri și unele fenomene de oboseală; situațiile de «oboseală reciprocă» între

profesori și elevi; chestiunea oboselii menajere ș.a.m.d.

Multă vreme s-a crezut că oboseala poate fi tratată printr-o formulă simplă: odihnă + fortifiante. În cursul congresului s-a tot repetat însă că odihna nu reprezintă soluția oricărei stări de oboseală. Se propun tehnici ca relaxarea, anumite tipuri de gimnastică...

Înainte de a încheia aș vrea să preîntîmpin reproșul că articolul de față nu aduce soluții universale împotriva oboselii; de altfel nici specialiștii nu cunosc astfel de soluții, pentru simplul motiv că fiecărei persoane trebuie să i se adapteze propriul său «tratament». Voi da totuși o rețetă foarte simplă pentru combaterea «oboselii musculare» — care apare după o excursie lungă, după un marș forțat sau o activitate sportivă neobișnuită — și care poate fi complet înlăturată, după cum arată într-un recent articol I.H. Syed (Londra). Pentru aceasta el recomandă ca înaintea efortului să se ia 500 mg de vitamină C, iar după efort 400 mg, totul cu foarte multă apă. A doua zi înțepenirea mușchilor nu va mai apărea. În cazul că nu dispăre complet, va ceda la o nouă doză de 400 mg de vitamină C cu multă apă.

Tratamentul notat are justificarea sa științifică dar, din nefericire, el nu se aplică decît la o gamă foarte restrînsă de «oboseli». Cercetările continuă; ele sînt efectuate, la noi în țară, de mai multe institute, printre care Institutul de igienă-București și Institutul de fiziologie normală și patologică al Academiei. Toate aceste studii sînt menite să lumineze noi aspecte ale unei probleme vechi de cînd lumea...

palidă consolare

Arestarea în California a tînarului Michael McGhee pentru că a condus automobilul sub influența narcoticelor a avut la ambasada americană din Bonn efectul unei bombe. Explicația acestei stranii interdependențe constă în faptul că temerarul șofer amator, în vîrstă de 19 ani, surprins de poliția californiană la volan după ce a consumat din LSD-ul creator de «fericire momentană», este fiul ambasadorului S.U.A. în R.F.G., George McGhee. Purtătorul de cuvînt al ambasadei, Albert Hensing, l-a chemat imediat la telefon pe colonelul E. Moranda, șeful serviciului de informații al trupelor americane din Europa, și i-a cerut ca relatarea întîmplării respective să fie cenzurată din ziarul armatei «Stars and Stripes» (Stele și dungi). Întîmpinînd un refuz, reprezentantul ambasadei a scăzut pretențiile: știrea să fie cel puțin amînată pînă cînd instanța judecătorească se va pronunța asupra vinovăției neastîmpăratului Michael...

După ce a respins și această doleanță a ambasadei, colonelul Moranda a raportat cazul superiorului său, generalul Francis Pachler, șeful statului major al trupelor americane din Europa, susținîndu-și punc-

tul de vedere. Dar generalul l-a admonestat și i-a ordonat — după expresia revistei «Time» — «să curme întreaga poveste». Moranda a replicat că se va supune numai dacă primește un ordin formal în această privință. Ordinul a fost transmis, dar cînd Moranda a chemat la telefon redacția «Stars and Stripes» era prea tîrziu.

În consecință, Moranda a fost sancționat pentru că... n-a îndeplinit întru totul ordinul. Colonelul a fost rechemat imediat în S.U.A. și pus la dispoziția oficiului de informații al Pentagonului. Întregul scandal, care s-a deplasat acum de la ambasada S.U.A. de la Bonn în sferele înalte ale armatei americane, ar fi rămas necunoscut publicului dacă revista «Overseas Weekly» n-ar fi aflat de el... Acum, o comisie parlamentară a deschis o anchetă.

Între timp însă colonelul Moranda a declarat că este «foarte deprimat» pentru că și-a pierdut slujba. Este, desigur, mult prea palidă consolarea că redacția «Stars and Stripes» i-a conferit titlul de «editor pe viață», ca semn de recunoștință — cum se spune în diploma căpătată — că «a îmbrățișat și a apărut cauza presei».

Z. FLOREA

timp nefavorabil

Marile evenimente ale istoriei au trecut totdeauna la mare depărtare de mica insulă japoneză Iejima, pierdută în imensitatea Oceanului Pacific. Insularii cultivau în liniște orez, trestie de zahăr, pescuiau și duceau o viață monotonă. O, iată că recent această viață fără istorie a fost brusc tulburată. Comandamentul trupelor americane care staționează în arhipelagul Riu-Kiu și-a aruncat privirile asupra insulei Iejima, hotărînd ca aici să se desfășoare manevre de debarcare și parașutaj. Primele manevre ale trupelor aeropurtate fuseseră stabilite pentru cea de-a doua jumătate a lunii februarie.

Parașutiștii și materialul pregătit așteptau semnalul pe bordul avioanelor de la baza aeriană Kadena. Dar acest semnal nu a mai venit. De ce?

Aflînd despre intențiile comandamentului american, 250 de țărani au ocupat, în zorii zilei fixate pentru manevre, cîmpul unde urmau să aibă loc exercițiile de parașutaj. În zadar au încercat autoritățile americane să-i «convîngă» să părăsească locul unde se instalaseră. Țăranii au rămas neclintii în hotărîrea lor. Și astfel manevrele au fost amîinate, pretextîndu-se... timpul nefavorabil!

I.R.

Aproximativ 3 000 de femei au demonstrat pe străzile orașului Tokio cerînd să se pună capăt agresiunii S.U.A. din Vietnam.

Aspect din standul turistic românesc de la Tîrgul internațional de la Viena.

valorificarea minereurilor

— corespondență din r.s.f. iugoslavia —

La Kosovska Mitrovița a fost terminată construirea fabricii pentru electroliza zincului din cadrul combinatului de plumb și zinc «Trepcea». Noua întreprindere va produce anual 40 000 tone zinc electrolitic, 85 000 tone de acid sulfuric și 110 tone cadmiu, cea mai mare parte fiind destinată exportului.

Fabrica de la Kosovska Mitrovița reprezintă unul dintre cele mai importante obiective ale planului de termen mediu, elaborat în vederea valorificării însemnatelor bogății de plumb și zinc de care dispune Iugoslavia. Importanța acestora pentru industria electrotehnică a determinat creșterea însemnată a producției în anii de după eliberare: de la 4 918 tone zinc și 10 651 tone plumb în 1939 s-a ajuns la 46 000 tone zinc și 101 000 tone plumb în 1965. În anii următori minele și fabricile de plumb și zinc din bazinul «Trepcea» de la Titov Veles, Tešie și Meziće vor fi modernizate și lărgite. O dată terminat acest program în 1972, Iugoslavia va produce 175 000 tone de plumb și 121 000 tone de zinc.

În cadrul planului de dezvoltare pe anii 1966-1970 se acordă o atenție deosebită și creșterii producției de cupru. În bazinul Bor-Maidanpek, de la 984 000 tone minereu și 12 463 tone cupru electrolitic, cit a fost producția din 1939, s-a ajuns la 7 000 000

tone minereu și 62 000 tone cupru electrolitic în 1966. La începutul anului trecut în bazinul Bor-Maidanpek au început mari lucrări de modernizare și extindere a capacităților existente, astfel încît producția de cupru să se dubleze.

Iugoslavia dispune, de asemenea, de mari rezerve de bauxită, evaluate la 200 000 000 tone. Alumiul a figurat pe lista produselor industriei iugoslave și înainte de război, dar în cantități neînsemnate.

În prezent capacitățile de producție se ridică la 100 000 tone alumină și 50 000 tone aluminiu. Potrivit hotărîrii adoptate de Skupština R.S. Muntenegru, lângă Titograd, unde se găsesc însemnate rezerve de bauxită, se va construi un mare combinat care va produce anual 50 000 tone de aluminiu.

Sînt în curs prospectări pentru găsirea de noi minereuri. Recent, în masivul Medvednik de lângă minele Velenie s-au descoperit însemnate cantități de minereu de cupru, iar în muntele Cer s-a găsit minereu de staniu. În afară de acestea s-au descoperit rezerve de crom, magneziu, antimoniu, mercur, nichel, bismut, tantal etc. Valorificarea acestor bogății reprezintă unul din obiectivele de bază ale planului de dezvoltare a economiei naționale a Iugoslaviei pe anii 1966-1970.

N. PLOPEANU

drumul întunecat al rhodesiei

Există numai un singur motiv pentru care Ian Smith dorește să desemneze o comisie de elaborare a unei noi constituții pentru Rhodesia: el încearcă să evite astfel garantarea «progresului nestingherit» spre guvernarea majorității africane. Numeroși rhodesieni i-au cerut lui Smith să dea dovadă de înțelegere și să pună în aplicare aceste reforme constituționale. Un fost prim-ministru, lordul Malvern, a strîns chiar 4 000 de semnături pe o petiție în favoarea acestei acțiuni. Răspunsul regimului a fost acuzația adusă lordului Malvern și adepților săi că «încearcă să pună în incurcătură guvernul în aceste timpuri critice». Smith a lăsat chiar să se înțeleagă că regimul său intenționează să apropie și mai mult Rhodesia de sistemul rasist al apartheidului din R.S.A.

Acum el a desemnat o comisie menită să elaboreze o nouă constituție în termeni care indică în mod clar direcția spre o strictă segregare rasială. Comisia este însărcinată să țină seama de «deosebirile sociale și culturale dintre popoarele Rhodesiei». Ca atare, doi din cei cinci membri ai comisiei sînt africani, dar unul din ei este membru al Consiliului șefilor de trib și figurează pe statul de salarii al guvernului, iar celălalt este un om de afaceri bănuțat că a fost ales pentru că acceptă perpetuarea dominației minorității albe.

Un lucru este clar: calea spre apartheid în Rhodesia, unde africanii depășesc pe albi în proporție de 18 la 1, este calea spre lupte interne puternice și îndelungate.

(Din «New York Times»)

moda și devizele

Franța, care a deținut aproape dintotdeauna monopolul, extrem de profitabil, al exportului de articole de modă, trebuie să facă de 15 ani față atacurilor Italiei. În S.U.A., Australia, Filipine, R. F. a Germaniei au avut loc recent «Săptămîni ale modei italiene» organizate de Ministerul Comerțului Exterior din Roma în colaborare cu Camera națională de modă. În acești ultimi

15 ani, creatorii italieni de modă au reușit să se impună pe piețele a numeroase țări din lume. Comenzile făcute caselor de modă italiene au adus acestui sector al economiei venituri anuale, din export, de 860 miliarde lire. Cifra corespunde unei jumătăți din veniturile obținute din exporturile industriei mecanice și unei treimi din exporturile de automobile!

cărbunele comunitar...

La anunțarea recentei demisii a președintelui Înaltei Autorități a Cărbunelui și Oțelului (C.E.C.O.), Dino del Bo, «pentru motive de sănătate», observatori ai stărilor de lucruri din acest prim organism al integrării economice în cadrul Comunității Economice Europene, se întrebau cu malițiozitate: în fapt despre a cui sănătate e vorba? Întrebare, la urma urmei, nu fără teme. Raportul anual al Înaltei Autorități a C.E.C.O. dat publicității zilele trecute confirmă de altfel — nu fără o notă de îngrijorare — declinul în care se află de mai multă vreme industria carboniferă a Pieței comune. Volumul extracției, de pildă, a cunoscut în 1966 o scădere de 6,5 la sută față de anul precedent. Această reducere e determinată de îngustarea debuseelor cărbunelui, consecință a rîndului său atît a concurenței altor resurse energetice, îndeosebi a petrolului (în 1967 proporția huiilei în ansamblul resurselor energetice va fi de 31,3 la sută față de 50,9 la sută petrol), cit și a importurilor americane — în special de cocs — la preț inferior. Restrîngerea posibilităților de desfacere a avut drept repercusiuni nu numai acun-

larea pînă la sfîrșitul anului trecut a unui volum record de 32 milioane tone stocuri de cărbune la mină, dar și extinderea șomajului în rîndurile minerilor — în 1966 fiind concediați peste 66 000 muncitori, aproape 10 la sută din totalul forței de muncă din acest domeniu. Cît privește perspectivele pentru anul în curs, nici acestea nu sînt mai favorabile: astfel, se prevede că producția de cărbune a «celor șase» va scădea cu 3,2 la sută față de 1966, iar consumul cu 2,7 la sută. La toate acestea se adaugă divergențele dintre parteneri. Iar faptul că, după mai bine de un an de tratative dificile, s-a reușit abia de curînd să se ajungă la un acord în privința sistemului de subvenționare comunitară a producției de cocs a «celor șase» — «manifestare tardivă a solidarității europene la care nu se mai spera de fel în capitala Marelui Ducat», cum scria cu ironie amară «Le Monde» — nu constituie decît o confirmare a atmosferei de criza și de poacest tîrim al Pieței comune, în aceste zile cînd aniversază 10 ani de existență.

I. CIOARĂ

din lume adunate

După o călătorie de cîteva săptămîni în Anglia, conducătorul unei firme de produse farmaceutice din New York a fost abordat de agenții C.I.A. care l-au întrebat: «Ce impresii aveți despre convorbirile purtate cu oamenii de afaceri englezi, cum apreciază ei perspectivele afacerilor, ce părere au despre poziția lirei sterline? Hubeș pe americani? Nu știm ce a răspuns businessmanul farmaceutic. El afirmă doar că «a dat informații pe care le puteau căpăta de la orice instituție bancară sau serviciu al ambasadei americane». Ar fi bine de cunoscut totuși ce le-a răspuns la ultima întrebare. Pentru că după aflarea acestui incident în Anglia, care se alătură multor alora de același gen, nu va fi greu de ghicit sentimentele englezilor față de «aliații» care îi spionează cu atîta meticulozitate.

Ambasadorul englez la Paris a avut o convorbire neașteptată de 30 de minute cu generalul De Gaulle, convorbire care a declanșat tot felul de noi speculații cu privire la intrarea Angliei în Piața comună. Ziarul oficios francez «La Nation» confirmă că premierul Wilson ar dori o nouă întrevvedere la începutul lui mai, pentru o discuție finală franco-britanică. Corespondenții englezi la Paris semnaleză că, în ciuda unor noi demersuri, nu există șanse pentru intrarea Angliei în Piața comună. De astă dată însă Franța a adoptat o nouă tactică: «tactica bunăvoitenței». Ea

nu va mai spune «nu!» intrării Angliei. Pur și simplu, nu va spune «Da!»

Un statistician american, exasperat de relativitatea sondajelor de opinie publică, s-a apucat să exploreze un domeniu nou, mai sigur: semnificația psihologică a modului în care sînt utilizate diferitele obiecte de birou. Într-un sondaj făcut la o instituție guvernamentală asupra utilizării clamelor pentru hîrtie («agrafe de birou», cum li se spune) a constat: din 100 000 clame intrate în depozit 20 000 au fost folosite ca fise în jocuri de cărți; 15 000 au fost îndoite, strîmbate, în timp ce oamenii discutau; 6 000 au fost folosite în loc de scobitori sau agrafe de par; 5 000 au devenit curățitoare de pipe; 200 și-au aflat întrebuințarea în repararea diverselor defecte la corsajul unor dactilografe etc.

Numai una din patru clame era folosită pentru prinderea hîrtiei.

Concluzia nu ar putea fi reducerea stocului de clame pentru că, chiar dacă în depozit ar fi aduse 20 000, tot una din patru ar găsi utilizarea adecvată. Evident, din cauza persistenței obiceiurilor de a folosi clame drept scobitori, curățitoare și în diferite alte moduri. Numai schimbarea obiceiurilor poate rezolva problema. Cite concluzii prețioase nu pot fi prinse între clamă sau agrafă de birou...

Nicolae URECHE

Execuția publică prin decapitare a 17 cetățeni de origine yemenită, ce a avut loc recent în capitala Arabiei Saudite, a provocat indignare în diferite țări arabe. În fotografie: în timpul demonstrațiilor de protest din Aden, prilejuate de crimele de la Ryad.

Un numeros grup de mame din Londra, care au născut la maternitatea St. Teresa, au organizat o demonstrație în fața parlamentului, în semn de protest față de hotărîrea autorităților de a anula subvențiile acordate acestui spital.

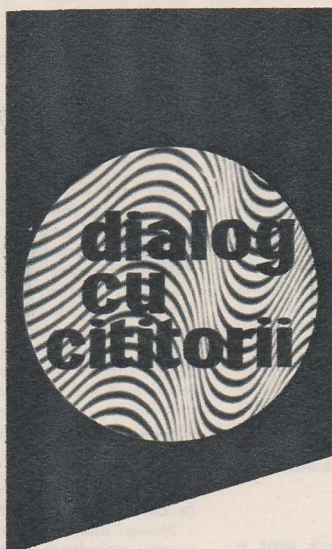

cititorii fotografiază

1 Cochetărie — Radu GONCIAROV.

2 Compoziție — Mircea ALBU.

3 Am plecat, bunicuțo... — Mircea COTINGHI.

ce este laserul?

Cititorii **Magdalena Turac** din Arad și **Valer Iosif** din com. Luduș doresc să cunoască amănunte privind construcția și principiul de funcționare a laserului.

La această întrebare răspunde dr. ing. **FLORIN ZĂGĂNESCU**.

Laserul (amplificator și generator de lumină prin stimularea emisiei de radiații) funcționează pe un principiu nou, cuantic, având la bază emisia stimulată de radiații, în domeniul optic al lungimilor de undă.

Se știe că la trecerea unui electron de pe o orbită pe alta — în jurul nucleului atomic — se absoarbe sau se emite energie; acest proces are loc în mod spontan, electronii revenind pe orbitele cu «nivel energetic inferior».

Această emisie poate fi stimulată dacă atomul este iradiat cu o radiație care are lungimea de undă corespunzătoare nivelurilor energetice între care electronii «execută» trecerea menționată, respectiv între care se face emisia.

Acest proces, extins, bineînțeles, la o infinitate de atomi, face ca aceștia — «stimulați» — să emită un fascicul de radiație coerentă, direcțională, monocromatică și foarte puternică,

avind o concentrare de energie impresionantă. Spre exemplu, fasciculul luminos emis de un laser cu rubin poate atinge pe centimetrul pătrat patru milioane de grade, substanța în care are loc emisia stimulată de lumină fiind un cristal de rubin cu impurități de crom. Excitarea ionilor de crom din rețeaua cristalină a rubinului se poate face cu o lampă cu impuls care produce lumină verde. Cristalul cilindric de rubin are și rolul de ghid de lumină, fețele sale laterale, riguros paralele, fiind metalizate.

Astăzi există lasere care folosesc nu numai rubinul în calitate de «substanță activă», ci și gaze sau lichide, substanțe semiconductoră sau organice etc.

Utilizările laserelor sînt foarte vaste: în fizică, astrofizică, cosmică, medicină, tehnica fotografiei în relief, fizica plasmei, metalurgie, telecomunicații, cibernetică, radiolocație, chimie etc. În țara noastră se fac cercetări în domeniul acesta la Institutul de fizică atomică al Academiei.

părerii, sugestii, opinii...

«Articolul «Și eu, și noi, alături de tine» din nr. 9/1967 a fost citit într-o recreație de către întreg colectivul clasei în care

învăț. Cu tații ne-am exprimat indignarea față de tatăl Georgei Antonov, care s-a dovedit cu totul iresponsabil față de îndatoririle sale elementare de părinte».

Lili STAN, elevă — Brăila

«Vă mulțumesc din suflet pentru că în articolul «Și eu, și noi, alături de tine» ați pomenit și de cazul meu. Într-adevăr, nici eu nu mi-am văzut tatăl de mult și, credeți-mă, îi simt lipsa. După unele informații, tatăl meu, pe nume Nicolae Păpușoi, se găsește la Galați. Aș fi extrem de recunoscătoare celor care mi-ar da cea mai mică informație în legătură cu el».

Eugenia PĂPUSOI
Mizil, str. Ghica Vodă nr. 3

«Se știe că o reclamă frumoasă conferă o notă de atractivitate revistei. În legătură cu aceasta vreau să arăt că reclama de pe ultima pagină a nr. 7 (Relontex) mi-a plăcut foarte mult. Păcat însă că ea interesează numai fabricile textile și nu se adresează masei largi de cumbărtari»...

Petre FALCOS
com. Chirnojeni,
rn. Negru Vodă

«Citesc revista de aproape 10 ani și am o colecție aproape completă, la care țin foarte mult. Îmi permit să-mi exprim câteva păreri. Îmi plac foarte mult articolele cuprinzând momente din viața unor mari actori, cum au fost cele despre Gérard Philippe și Jean Gabin... Rubrica «Memento» este foarte interesantă și, dacă-mi este îngăduit, v-aș ruga ca ea să cuprindă în loc de una, două pagini»...

Cătălin NAGY — București

«Nu cred că fac rău transmitând prin dv. câteva sugestii casei de discuri «Electrecords»: 1) De ce nu se imprimă discuri de dimensiuni mici cu interpreți ai cântăreților? Cit de mult aș dori câteva imprimări cu Nicolae Herlea, Ion Stoian, Ludovic Spiess! 2) Același lucru e valabil și pentru unele imprimări ale interpreților străini de muzică ușoară Toni Dallara, Orlando, Michele. 3) Nu există posibilitatea ca mapele discurilor să aibă imprimare și fotografiile interpreților respec-

tivi? Întreb acest lucru referindu-mă la discul cuprinzând imprimări ale formației Sincron».

Marieta MICUȚARU
com. Becicherecul Mic,
rn. Timișoara

«Urmăresc cu multă atenție fiecare număr al revistei dv., mai ales după ce am participat anul trecut la acea interesantă consfătuire organizată de redacție în orașul nostru. Este necesar totuși să vă amintesc că redactorii dv. au promis publicarea unui reportaj interesant despre bătrînul port dunărean. Noi, locuitorii «orașului cu salcîmii» de scris de Mihail Sebastian, propunem revistei «Flacăra» să publice un asemenea reportaj, mai ales că în 1968 Brăila va împlini frumoasa vîrstă de 600 ani».

Angela-Lucia CIUPAGEA
Brăila

cititorii către cititori

Următorii cititori doresc să corespundă: Ovidiu Dumitrescu, ینگ. agronom, 26 ani, com. Cașin 140, reg. Bacău: literatură, ilustrate; Iacob Popa, muncitor, Reșița, cart. Moroasa, bl. 20, cam. 3: teme diverse, sport, ilustrate; Nelu Boldus, muncitor, 20 ani, Hațeg, str. Horia 7: literatură, sport, ilustrate; Dumitru Abuzătoaie, tehnician, Reșița, căminul 7 Noiembrie, bl. 2, cam. 14: ilustrate; Mariana Stamate, elevă, Tr. Măgurele, str. N. Grigorescu 19: cinema, ilustrate; Dan Marian Munteanu, student, 20 ani, Rm. Vilcea, str. Dr. Hacman 26: cinema, literatură, ilustrate; Mariana Culiceanu, elevă, Iași, str. Vasile Alecsandri 9, bl. A, sc. B, et. 2: muzică ușoară, cinema, ilustrate; Nicu P. Cernea, elev, 17 ani, com. Bolotești 61, rn. Panciu: teme diverse, ilustrate; Melania C. Cernea, absolventă liceu, 18 ani, com. Bolotești 75, rn. Panciu: teme diverse, cinema, ilustrate; Adrian Porcescu, profesor, Craiova, Calea Brestei 59: teme diverse, ilustrate; Rodica Chioresanu, elevă, 17 ani, București, bd. Dimitrov, bl. A, sc. 4, et. 3, ap. 59: teme diverse; Mioara Dragomir, elevă, com. Cumpăna, rn. Negru Vodă, reg. Dobrogea: teme diverse, ilustrate;

Dușica Ioniță, contabilă, 20 ani, Tecuci, str. Dragoș Vodă 23, teme diverse, cinema, muzică ușoară, ilustrate; Gh. I. Căpitan, profesor, Anina, str. Lenin 9: fotografii, ilustrate; Elisabeta Georgescu, elevă, Pitești, str. Negru Vodă 26: cinema; Aurel Șomcutean, student, com. Tăuții Măgheruș, str. Hoșteza 440, or. Baia Mare: teme diverse, ilustrate; Victorița Popa, elevă, 17 ani, Tecuci, str. Dragoș Vodă 21: cinema, sport, ilustrate; Marian Baicu, elev, 22 ani, București, str. Vicina 54, rn. Lenin: teme diverse, ilustrate; Gheorghe Stroescu, tehnician, or. Motru, rn. Strehaia: muzică, literatură, ilustrate.

pe scurt

Livia Viorica Pauliuc — sat Tișăuți, com. Ipotești. 1) Evident că nu. Sucidava (astăzi satul Celei) se află pe malul stîng al Dunării. Acest oraș roman s-a dezvoltat, ca și alte localități romane, pe o veche așezare dacică. Primul împărat roman care și instalează aci un castru este Traian, iar Filip Arabul întreprinde lucrări de fortificație, înconjurîndu-l cu ziduri. Mai tîrziu Constantin cel Mare reface șoseaua dintre Romula și Sucidava. Orașul a cunoscut o dezvoltare urbanistică intruciva asemănătoare cu a Drobetai. Ca port la Dunăre, la capătul sudic al drumului Oltului, orașul trimitea spre sudul grecesc o mare cantitate de mărfuri, mai ales cereale recoltate din cîmpia Olteniei. 2) Suceava a luat ființă pe la mijlocul secolului al XIV-lea prin dezvoltarea unei așezări rurale, iar numele l-a primit de la riul pe malul căruia este așezată. Denumirea acestui oraș figurează pentru prima oară în documente în anul 1388, ca reședință a voievodului Petru I Mușat. Vă recomandăm să citiți articolele «Arheologii pe urmele strămoșilor» din «Flacăra» nr. 8/1966 și «Suceava», la rubrica orașele patriei, nr. 33/1966, unde veți găsi date interesante atît despre Sucidava cît și despre Suceava. 3) Am reținut propunerea pe care ne-o faceți, dar nu vă putem preciza cînd va fi realizată.

A HUNNIA-FILM

pe băncile unei tinere școli de cinema

Mari Tórócsik: «Reușita unui film depinde de colaborarea permanentă dintre regizor, operator, actor și scenarist. Cinematografia rămîne o artă colectivă».

Primul film artistic maghiar a fost turnat la Budapesta în urmă cu mai bine de 70 de ani, deci pe vremea cronografului, a vitoscopului lui Edison și a primelor aparate de filmare și proiecție tip Lumière. Cineaștii budapeșteni și-au amenajat prin 1901 chiar și un modest studio, un fel de pavilion cu pereții vitrați, pe care l-au așezat pe una din arterele principale ale capitalei.

Astăzi pe aceeași stradă și exact în același loc se înalță clădirile din beton și sticlă ale studiourilor Hunnia-film, o adevărată întreprindere-muzeu care conservă «în bloc» întreaga istorie a cinematografului maghiar (personal am avut ocazia de a strînge mina cîtorva dintre

«puștani» lui Korda și Kertész, oameni care au minuit cronograful la începutul veacului nostru și au participat ca figuranți în celebrele bătălii ale prăjiturilor cu frișcă).

Șaptezeci de ani de cinema, deci foarte mult dacă avem în vedere tinerețea celei de-a 7-a arte. Cu toate acestea din cele peste 400 de pelicule realizate pînă în 1945 — scrie cronicarul István Gábor — abia patru sau cinci reprezintă creații autentice. Un bilanț dureros dar perfect explicabil. Entuziasmul exploziv și căutările febrile ale primilor cineaști de la «Star» și «Urania», care prefigurau un viitor strălucit filmului maghiar, s-au stîns de timpuriu și în chip tragic.

O speranță a cinematografului maghiar: frumoasa și talentata Teri Torday, studentă a Academiei de artă dramatică din Budapesta.

Instaurarea regimului horthist a însemnat de fapt claustrarea filmului maghiar vreme de două decenii, desființarea unei școli originale întemeiate pe cele mai bune tradiții ale unei arte naționale. Sandor Korda (Alexander Korda), László Vajda (Ladislau Vajda) și Mihály Kertész (Michael Curtiz), regizori de renume internațional, au părăsit pentru totdeauna Ungaria și s-au stabilit în Anglia, Spania și America. Porțile studiourilor s-au deschis larg filmului comercial, povestioarelor frivole împănate cu qui-pro-quo-uri naive și suspense-uri atractive, în fapt simple transcripții ale unor idei importate de la U.F.A.

Primul film cu adevărat artistic, «Undeva în Europa», și care a înregistrat în întreaga lume un răsunător succes a fost turnat în 1945. Celebra peliculă — cunoscută și publicului din România — a fost realizată îndată după eliberarea Ungariei de sub jugul fascist, eveniment crucial în istoria poporului maghiar de la care se împlinesc, la 4 aprilie 1967, 22 de ani. «...Studiourile din Budapesta — consemnează într-un studiu consacrat filmului din Ungaria cronicarul Jenő Simo — au produs filme autentice abia după 1945. Nu greșim de loc cînd plasăm copilăria cinematografului noastre în jurul anilor '48 (naționalizarea studiourilor), adolescența îndată după 1950, iar perioada realizărilor autentice începînd cu 1960».

Într-adevăr, filmele tinerilor regizori maghiari realizate în ultimii ani au produs un adevărat reviriment în mișcarea artistică din Ungaria și numeroase surprize în competițiile internaționale ale cinematografului.

Primul succes de prestigiu prin care cineaștii de la Hunnia-film se fac remarcă pe plan internațional este legat de numele lui Zoltán Fábri, autorul filmului «Călușei», premiat la Cannes în 1956. Nouă ani mai tirziu același Fábri cîștigă adevărul unui public larg și aprecierea unor jurii exigente, prin valoroasa peliculă «Douăzeci de ore»,

...Și un autograf pentru revista «Flacăra».

*Scuturile într-o scenă
a «Reușita lui Kertész»
de Teri Torday
1966.
Teri Torday*

premiată la festivalurile cinematografice de la Moscova, Veneția, Roma. Între timp însă noua școală de cinema din Budapesta înregistrează și alte victorii pe deplin meritate. În mod deosebit s-au făcut remarcate filmele artistice: «O dragoste de duminică» de Imre Fehér, premiat la Karlovy Vary, «Casa de la poala stîncii» de Karoly Mark, film incununat cu marele premiu al festivalului din San Francisco, «Pămîntul îngerilor», de György Révész, premiat la Mar del Plata, «Ciocirliia» de László Ródy, premiat la Cannes, «Virsta iluziilor» de István Szábo, premiat la Locarno. Și, evident, nu putem încheia această succintă prezentare a principalilor medaliați fără a-l pomeni și pe Miklos Iancsó, realizatorul mult apreciatului «Sărmani feciori» (cunoscut în Franța, unde a reperat anul acesta un răsunător succes sub titlul «Les sans-espoir»).

Un nou val al cinematografului maghiar? Cronicarii din Budapesta consemnează cu prudență această părere exprimată de unii tineri creatori și consideră în general că succesele înregistrate vorbesc în primul rînd despre valorificarea unor bune tradiții ale artei naționale, de o mai sinceră și atentă interpretare a vieții contemporane.

Cum e ușor de bănuț, în acest climat favorabil unor noi orientări artistice disputele aprinse, confruntările pasionale și mai ales exploziile juvenile sînt mai numeroase ca oricînd. Părerii și concluzii fără drept de apel, care sintetizează în câteva cuvinte un întreg crez artistic, au fost întotdeauna proprii celor mai tineri dintre noi, dispuși să ne

(Continuare în pag. 22)

Școlărița din filmul «O duminică ploioasă» a lansat o nouă vedetă: Ilona Bérés.

transformăm credințele în sentințe implacabile.

Tocmai de aceea o îndatorire de loc ușoară revine criticului de specialitate, incurcat în acest desigur crescut peste noapte, obligat să discearnă și să grupeze opinii atât de diverse. Tendințele principale ale tinerei școli de cinema din Budapesta sînt totuși evidente: realizarea de preferință a unor subiecte desprinse din realitatea zilelor noastre, respingerea clișeele uzate și a practicilor învechite, preluarea cu mai mult simț critic a modelor sosite din străinătate și, lucrul cel mai greu, găsirea unui limbaj personal care să confere originalitate filmelor maghiare în general.

Vă prezentăm totuși pe scurt și citeva opinii strict personale — uneori adevărate profesioni de credință — pe care autorul acestor rânduri le-a notat în răstimpul petrecut pe platourile de filmare din Budapesta. Ele aparțin unor regizori și actori reprezentanți ai noii școli de cinema de la Hunnia, o școală plină de prospețime și originalitate, ivită din trunchiul bătrîn al unei cinematografii vechi de șapte decenii.

Liviu TIMBUS

JUDIT HALÁSZ (artistă de cinema și teatru. O creație remarcabilă în filmul «Virsta iluziilor»): Studiourile noastre au cunoscut o adevărată invazie de regizori și scenariști tineri. Colaborarea dintre vîrstnici și tineri — experiența primilor și tendințele inovatoare ale noilor veniți — s-a dovedit de bun augur. Avem o cinematografie bătrînă care a devenit peste noapte foarte tină.

MIHALY SZEMES (regizor, cunoscut mai ales din filmele «Alba Regia» și «Un nou Ghilgameș»): Multă vreme m-am gândit că filmului îi lipsește marea putere de sugestie proprie muzicii. Muzica polifonică are mult mai variate mijloace de expresie. Am încercat să apropiez cinematograful de muzică modificînd încadrarea imaginilor filmate. Astfel, în mijlocul unui film prezentat pe ecran lat am introdus un alt film pe cadru de format normal. În unele momente imaginea principală trece și ea pe format normal, schimbarea dimensiunilor devenind astfel mijloc de expresie. Alteori ecranul cuprinde două sau trei imagini care se desfășoară în paralel. O experiență asemănătoare a încercat cu decenii în urmă și Abel Gance. Publicul a primit-o cu indiferență. Spectatorii de azi, mult mai obișnuiți cu cinematograful, vor aprecia, sper, această inovație care lărgeste simțitor gama, mijloacelor de expresie.

JANOS HERSKÓ (autorul filmului «Două etaje de fericire»): Nu cred în filmele enigmatice, în inovațiile cu orice preț. Succesul depinde de realismul imaginilor, de precizia și riguroasa documentare pe care o efectuează regizorul. În filmul pe care urmează să-l turnez cei doi eroi principali participă la o nuntă țărănească. Secvența va fi filmată într-un sat autentic, unde sper să găsec și o nuntă autentică. Actorii și operatorii se vor amesteca printre nuntași. Aparate și microfoane mascate vor înregistra întreaga secvență în așa fel ca nici unul dintre săteni să nu poată bănuși că se află la nuntă și o echipă de filmare.

MARI TÖRÖCSIK (artistă de teatru și cinema, binecunoscută publicului nostru): O modă nouă: filmul de autor. O modă nu lipsită de exagerări de tot felul. Supremația absolută a regizorilor e o idee falsă. Actorii nu pot fi simple figurine, piese de decor sau materie primă în mina regizorului. Cinematograful rămîne o artă colectivă.

ISTVAN SZABO (29 ani, autorul filmului «Virsta iluziilor»): Există un cinema pentru esteți și unul care se adresează marelui public? Nu. Există doar spectatori cultivați și alții mai puțin pregătiți. Cultura cinematografică se cîștigă treptat, cu răbdare. Nimeni nu se poate apropia de Bartok dacă în prealabil nu i-a cunoscut și apreciat pe Bach și Mozart. Nimeni nu-l va înțelege în mod deplin pe Romm dacă nu a văzut și filmele lui Eisenstein și Dovjenco.

un
documentar
ce
nu trebuie
pierdut:

PASI SPRE BRÂNCUȘI

Universul marelui nostru artist îi atrage din ce în ce mai mult pe cineaști. Aparatul de filmat se simte chemat de operele măiestre de la Tg. Jiu și un prim impuls ne-ar putea

face să credem că motivul principal ar fi următorul: geometria pură a formelor este prin ea însăși un prilej de strălucite demonstrații ale virtuozității cinematografice. Dar am fi nedrepti dacă am gândi astfel.

Adrian Petringanu și-a propus în acest recent «Pași spre Brâncuși» să străbată cu aparatul acele teritorii ale înțelegerii unde multitudinea de sensuri ale unei opere pot fi mai greu prinse în plasa cuvintelor, unde ne-ar trebui prea multe vorbe ca să explicăm ceva sau unde pur și simplu puterea cuvîntului încetează. Filmul demonstrează o certă însușire a virtuților eseului cinematografic. Dezordinea aparentă pe care o îngăduie acest gen nu este speculată ci înfrîntă de cele mai multe ori; se vede că autorul a luptat cu vaster referințe și cu propriile sale reflecții despre Brâncuși pentru a organiza multiplele asociații în jurul cîtorva idei

centrale: filiația unor motive brâncușiene, continuitatea lor și, ceea ce este mai important, deplina lor accesibilitate pe diferitele trepte ale sensibilității artistice.

Împlinirea reciprocă a imaginii și cuvîntului ni se pare a fi dat adevărata măsură în episodul consacrat «mesei tăcerii». Autorul își adună asociațiile, pe de o parte, din lumea înconjurătoare, din universul sătesc: o ipostază îndepărtată a «mesei tăcerii» este piatra de moară a satului, filmată în continua ei rotire. Pe de altă parte, comparațiile sînt săltate în zone neașteptate: dacă privim într-un anume chip masa și scaunele (iar aparatul de filmat ne ajută să le privim astfel), ni le putem închipui asemenea sistemului nostru solar, cu astrul în mijloc și planetele în juru-i, undeva, pe o mare hartă a cerului, desenată pe pămînt. Atunci vom avea senzația că «certitudinea și

calmul universului au coborît pe țărîbă» — cum spune comentariul.

Mult prea directă, facilă, ni s-a părut însă metafora «poarta sărutului — poarta vieții», ilustrată de un stol de copii ce năvălesc pe sub arcadă.

Excesul de concretizare chiar dacă supără pe alocuri sau este uneori superfluu (bunăoară, cadrele cu băiașul care urmărește o broască țestoasă) este oarecum de înțeles: de universul marilor artiști ne apropiem totdeauna cu teamă, cu grija că nu vom putea redimensiona cinematic cel ce se cheamă spiritul lui Brâncuși, spiritul lui Țuculescu. Important este ca acest univers să nu fie falsificat sau ilustrat prin placitudinile. Este un pericol de care documentarul nostru de artă a trecut de multă vreme cu bine.

M. MIHAIL

filme despre care se vorbește

■ reflexe
într-un ochi de aur

John Huston dorește parcă să-și mențină caracterizarea pe care i-o fac dicționarele cinematografice, aceea de a fi «unul dintre cei mai controversați cineaști americani de după război». Dintr-un film bun într-unul slab, de la o superproducție la o dramă cu câteva personaje, Huston trece cu capul sus, preocupat de un singur lucru: să-și realizeze ideile. A ținut cu orice preț să facă filmul «Biblia» și l-a făcut, a vrut să joace rolul lui Noe și l-a jucat (că pînă la urmă a ieșit doar un mare film comercial, aceasta este altă problemă). Astăzi cineastul se află în studiourile Cinecittă, mînat de un gînd mai vechi, acela de a ecraniza romanul «Reflexe într-un ochi de aur» al unei ciudate scriitoare americane, Carsan Mac Cullers, preocupată de unele aspecte ale incomunicabilității oamenilor. John Huston s-a oprit asupra acestei cărți pentru că, spune el, «cele patru personaje, între care se țes relații complexe, îmi dau posibilitatea să fac un film de actori; și-mi place atât de mult să simt actorii lîngă mine, în mîinile mele! Într-un colos ca «Biblia» îi pierzi din vedere».

Două din cele patru personaje ale dramei, ofițerul Penderton și soția sa, Leonora, sînt întruchipate de doi «monștri sacri» ai cinematografeii: Elizabeth Taylor, deosebit de harnică în ultima vreme, și Marlon Brando (inițial, rolul fusese încredințat regretatului Montgomery Clift).

Cei care au văzut primii metri trași de Huston au cuvinte frumoase, vorbesc de «o anumită atmosferă misterioasă, de o poezie sălbatică».

■ străinul

Într-un Alger invadat de cineaști, Luchino Visconti străbate străzile și portul cu «Străinul» lui Camus în buzunar. După patru ani de pregătiri, filmul, început în ultima lună a lui 1966, se află pe sîrșite. Cartea lui Camus, acest manifest al mult dezbătutei teme «a înstrăinării», a atras mulți regizori. În timpul vieții sale scriitorul nu a îngăduit nimănui să ecranizeze povestirea. Nu l-au

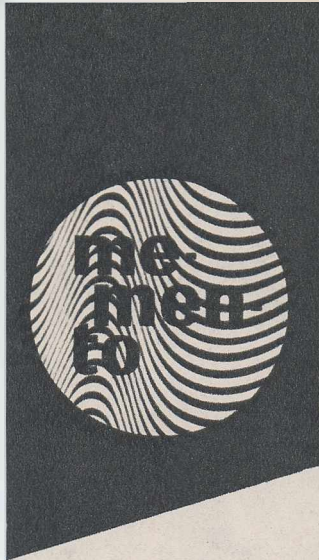
John Huston a ținut să-i aibă «în mîinile sale» pe doi dintre actorii americani cei mai reprezentativi: Elizabeth Taylor și Marlon Brando.

înduplecat nici insistențele lui James Dean, care a dorit mult să-și lege numele de cel al lui Meursault. Dar scriitorul nu a vrut ca Meursault al său să aibă un chip anume. După moartea lui Camus, văduva sa, doamna Francine Camus, a consimțit la transpunerea cinematografică solicitată de mulți producători, cu două condiții însă: regizorul să fie Visconti iar scenariul să fie alcătuit sub direcția supraveghere a scriitorilor Georges Conchon și Emmanuel Roblès. Probabil că binecunoscuta exigență și fidelitate față de modelul literar al cineastului care a realizat «Ghepardul» a fost o cheazăsie. Aproape maniac în ceea ce privește reconstituirea autentică a unui Alger al anului 1938, cineastul italian își mărturisește însă o viziune «actualizată» — am spune — asupra «Străinului»:

Mai întii era vorba ca rolurile principale din «Străinul» să fie interpretate de Alain Delon și Brigitte Bardot. B.B. a refuzat, lui Delon i-a fost preferat în cele din urmă Marcello Mastroianni, iar drept parteneră a fost aleasă Anna Karina.

carte

● Două colecții interesind mai ales școlarii și tineretul:

a) **Liceu**. Cum arată și titlul, colecția — aparținând Editurii tineretului — este destinată în primul rând elevilor de liceu. Se urmărește ca, paralel cu programa de învățământ, cărțile apărute în această nouă colecție să contribuie la lărgirea sferei de cunoștințe a tinerilor cititori. De aceea a fost concepută enciclopedic, în cadrul ei aparând cărți privind limba și literatura română și universală, istorie geografică, matematică, astronomie, fizică, chimie, științe naturale, științe sociale etc. În volumele suplimentare vor fi prezentate opere reprezentative din fiecare dintre aceste domenii (însoțite de un studiu introductiv, tabele cronologice, note, bibliografie, hărți, reproduceri etc.). Așteptăm primele ei volume.

b) Colecția **Enciclopedia de buzunar** a Editurii științifice este caracterizată printr-o relativ mare varietate tematică, cuprinzând multiple domenii ale științelor: matematica, fizica, chimia, biologia, astronomia, cosmologia etc. Se tinde ca fiecare disciplină să fie reprezentată cu temele cele mai actuale, semnificative atât sub raport teoretic cât și practic. În această sferă se înscriu volumele **Mecanica pentru toți**, **Coroziunea**, **Veghea și somnul**, **apărute anul trecut**, sau **Dialogurile despre matematică** ale lui A. Renyi, **Magnetismul** (de M. Rosenberg), **Chimia colorilor** (de C. Albu), **Rozătoarele din țara noastră** (de M. Hamar), **Pagini din istoria vitezei** (de I. Aszody) etc., care vor apărea în acest an.

● Citeva traduceri: **Stupul**, roman al spaniolului Camilo José Cela, care, re-lund procedeele literaturii picarești, ne dă o imagine a Madridului din timpul ultimului război (traducere și prefață de Ioana Zlotescu-Cioranu). Citeva povestiri reprezentative ale celui mai mare scriitor satiric bulgar contemporan, Svetoslav Minikov, cuprinde volumul **Femeia din sicriul de aur** (traducere de I. Iovan și C. Velichi). Două romane de Arnold Zweig — **Sosit-a vremea** și **Tinăra femeie din 1914** (traducere de H. Matei) constituie un fel de frescă a vremii din preajma și din timpul primului război mondial, pe care se profilează un număr divers de personaje. Un roman din R.A.U.: **Pămînt egiptean** de A.R. Sharkawi (traducere de Virgil Teodorescu și I. Goldenberg) și unul columbian: **Coloneleului n-are cine să-i scrie** de Gabriel Garcia Marquez (traducere de Al. Shamarhadze), amîndouă pline de interes și realizate cu mijloace artistice bine stăpînite.

● Un substanțial volum de **Versuri** ale lui Ion Pillat a apărut nu demult la Budapesta în editura «Europa». După o informată prefață a lui Domokos Samuel (îngrijitor al volumului) se dau versuri din aproape toate ciclurile și volumele scriitorului, cele 300 de pagini ale cărții realizind o imagine reprezentativă a universului acestui poet al nostru.

● **Învățărea conducerii automobilului și normele de circulație**, broșura lui Radu Constantin, a fost reeditată. Inițiativa editurii U.C.F.S. trebuie salutăată, dat fiind interesul din ce în ce mai larg pentru autocurism.

cinema

● **Război și pace** (seria a II-a). A doua serie a primei părți din masiva ecranizare realizată de Serghei Bondarciuk este structurată organic în jurul unui personaj ce răspîndește unde de poezie: Natașa Rostova. Interpretată ei, tinăra balerină Ludmila Saveliava, este pur și simplu o încântare. În alte roluri: Serghei Bon-

darciuk, Viaceslav Tihonov, Victor Sta-nișin, Oleg Tabakov, Irina Gubanova.

● **Treizeci și trei**. Comedie în spa-tele căreia se află o insistență invitată la înțelepciune. Pe autorul ei, Gheorghe Dandă, îl cunoaștem din două filme care la vremea lor au cucerit adevinuta spectatorilor: «Serioja» și «Pășesc prin Mos-cova». Interpretază: Evgheni Leonov, Liubov Sokolova, Nona Mordiuikova, Vic-tor Avdiușko.

● Cinematograful «Centrala» își face o datorie de cinste reluînd **Insula** lui Kaneto Shindo. Sperăm că acum, după ce spectatorii s-au mai familiarizat între timp cu universul filmului japonez, trecerea acestei valoroase creații cinematogra-fice pe ecranele noastre va avea o soartă mai bună.

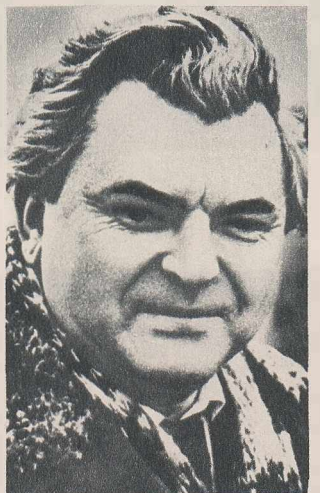
● Mari cineaști: **John Ford** (Omul care l-a ucis pe Liberty Valance), **Vit-torio de Sica** (Căsătorie în stil italian).

● **Cinci săptămîni în balon** (Olimp Vărășteanu), **Muntele** (Paul Măceșcu), **Umbra** (Laurențiu Sirbu), citeva noi dar nu îndeajuns de mulțumitoare reali-zări ale studioului Animafilm.

● Criticii revistei «Cahiers du Cine-ma» și cititorii ei sînt de acord că primul din lista «celor mai bune zece filme ale anului 1966» este creația lui R. Bresson «La întimplare, Balthazar».

● Jacques Tati a terminat filmările pentru **Play time**, început cu mai multă vreme în urmă, și lucrează în prezent la operațiile de sonorizare.

Serghei Bondarciuk

disc

● **Recitalul Marceli Rusu** este un recital de... canto. De la «La un pas de fericire» (mare succes al discului românesc de muzică ușoară), apreciația noastră acrită ne oferă acum patru noi melodii de Mălineanu, pe texte interesante de Mirea, care au mari șanse să reeditze aplauzele obținute de melodia lui Radu Șerban. Spirituala epistolă (în facsimil, pe copertă) a artistei ne recomandă cu căldură: «Drăguț din partea ta», «Mon amour, mon amour», «Cea-să fost între noi doi» și «Vorbește-mi despre tine» (EDC-792).

● E foarte puțin probabil ca generația ritmurilor de azi să fi auzit de **Ionel Fernic**. Și e păcat! Pentru că Fernic a scris «Cruce albă de mesteacă», «Ști-mi aduci aminte, doamnă», «Pe sub fereastră-mi curge-un riu» și alte ro-manțe de neuitat. Inițiativa casei noastre de discuri este lăudabilă, iar cele patru tangouri imprimate pe discul 45-EDC-791 reabilitează dansul la modă cu decenii în urmă.

● Le-ați mai auzit la radio (poate chiar la «melodia preferată»), le puteți asculta acum și pe disc. Ce? Aici se încurcă lucrurile! E vorba de «Deux amoureu» scris și compus de Claude Francois (ca să fie cîntat de Claude Francois) și de «Capri c'est finis», scris și compus de Herve Villard și pe care cîntă de el. În interpretarea lui Dan Spătaru, excelent și foarte simpatizat

MARCELA RUSU

solist autohton, se pierde ceva... greu de definit! Dacă nu i-am fi ascultat pe cei de mai sus, mergea. Nu e vina lui Dan Spătaru! E vina celor care au gîndit discul ca atare. La fel se întîmplă și cu Pompilia Stoian. Talentată, știe și o engleză excelentă, dar preferăm origi-nalele (EDC-794).

muzică

● La Ateneu continuă turneul filar-monicilor din țară. Ascultăm (sîmbăta 1 aprilie și duminică 2 aprilie) Orchestra simfonică a Filarmonicii din Tirgu-Mures, dirijată de **Remus Georgescu**. Solistul programului va fi violonistul sovietic **Simion Smitkovski** (cunoscut la noi ca premiant al Concursului internațional George Enescu), care va interpreta Con-certul nr. 5 în la major de Mozart. Pe afiș mai citim: «Simfonia da requem» de Benjamin Britten. Concertul pentru or-chestra de **Remus Georgescu** și Suita a II-a din balețul «Daphnis și Chloé» de Maurice Ravel.

● O seară cu **Magda Ianculescu**, nu la operă ci într-un recital de lieduri, va avea loc în 5 aprilie. Acompanied de pianistul **Albert Guttman**, ea va inter-pretă lucrări de Schumann, Richard Strauss, J. Marx, A. Alessandrescu etc.

● Concertul Orchestrei simfonice a Radioteleviziunii din 6 aprilie este domi-nat de un caracter grav și eroic: Ora-toriul «Tudor Vladimirescu» (partea I) și Concertul nr. 4 pentru pian și orcheștră în sol major de Beethoven. Soliști: **Vir-ginia Gudziehievici**, **C. Stavru**, **Octav Enigărescu**, **Constantin Dumitru** și pianistul **Gheorghe Halmos**. Corul mare al Radioteleviziunii, dirijată de **Aurel Grigoras**. Conducerea muzicală, **Iosif Conta**.

teatru

● **Don Juan de Molière** — una din capodoperele marelui clasic — a fost în-fățișată în cadrul unui turneu de către Teatrul de stat din Constanța. Temerara acțiune a regizorului C. Dinischiotu (sa-lutăm îndrăznelile!) a avut ca protagonist un interpret cunoscut publicului bucu-reștean: Dan Herdan. De semnalat rolul comic interpretat de tinărul Hamdi Cer-chez (Sganarelle).

● Premieră pe țară la Tg. Mureș: piesa **Scaunul fără picioare** de S. Ma-covei, pledoarie etică. Regia Eugen Mer-cus. Scenografia Vladimir Popov. Remar-cabili: Dinu Cezar, Viorel Comănici, Mihai Gingulescu.

Mihai Fotino

● În lipsa unei opere originale (unde sînt inițiativele?) Teatrul de stat din Constanța a prezentat celebra **Bal la Savoy** de Paul Abraham. Opera e re-gizată de Ion Drujan, avînd ca interpreți, printre alții, pe Iacobina Vlad și Dinu Teodorescu.

● **Trei crai de la răsărit**, comedia lui Hasdeu, a văzut lumina rampei la Birlad în regia scenografului Sorin Popa care i-a adăugat un prolog și un epilog pantomimat, scene cu păpuși etc. În dis-tribuție: St. Cițu, V. Mălinescu, Gina Ionel, Maria Tivodaru, C. Bîrliba. Panto-mime: A. Onica și Dorina Mititelu.

● **Parabole** se numește spectacolul creat pe cîteva amuzante și incisive schițe dramatice de D. Solomon, la Teatrul de stat din Botoșani. Regia Gh. Mileteanu. Din distribuție: Anca Andreescu, Sică Stănescu, Mircea Crețu, Ion Ligi, Ștefan Moisescu, Ion Apostolul, D. Luca. Sceno-grafia George Dorosenco. Pe scena aceluiași teatru se joacă și **A douăspre-zecea noapte** de Shakespeare.

● **Viforul de Delavrancea** a fost pus în scenă la Teatrul maghiar de stat din Cluj. Traducerea aparține scriitorului Veres Zoltan. Spectacolul a fost pus în scenă de regizorul **Ottó Rappaport** și pictorul Mircea Marosin. În rolurile prin-cipale au fost distribuiți: Senkalszky Endre și Ilona Dorian, artiști emeriți, Laszlo Gero, Luiza Orosz etc.

● Ștefan Lenkisch a montat specta-colul de păpuși **Vrăjitorul din Oz** în adaptarea lui Iordan Chimet la Constanța. Aceeasi piesă (versiune Al. Rusan) a fost regizată de Vasile Dan la Tg. Mureș. Mircea Suciuc a regizat spectacolul **Duș-mani neîmpăcați**, piesa lui Uno Leiss la Teatrul de păpuși din Alba Iulia (sceno-grafia Al. Rusan). Interesantă versiunea spectacolului **Tigrisorul Petre**, montat la Teatrul de păpuși din Cluj de I. Taub, în genul unei opere pentru copii.

● La Bacău — în premieră pe țară — piesa lui Marin Iordă **Cîntec de inimă albastră**, în regia lui I.G. Rusu, cu un ansamblu în care joacă mai mulți tineri talentați.

● La Teatrul de Comedie **Un Hamlet de provincie**, prelucrare după A.P. Ce-hov de Anda Boldur, în regia lui Lucian Giurchescu. Spectacolul, pe care l-am mai semnalat la această rubrică, repu-tează în continuare un binemeritat suc-ces; remarcabile creații actoricești: Silvia Popovici, Sanda Toma, Vasilica Tastaman, Mihai Fotino.

televiziune

DUMINICĂ 2 APRILIE. Micul gran se află ca de obicei la ora aceasta la dispoziția stadiouanelor (14.00) ● **Magazin 111**. Perseverență emisiune! (18.00) ● O ru-brică de știință (duminică!) pe tema «Cercetări românești de radiobiologie și de biologie moleculară» (19.15) ● Teatru în studio — «Troienele», piesa lui Euripide, în versiunea lui Jean-Paul Sarre, este prezentată telespectatorilor într-o distribuție care atrage atenția: Olga Tudorache, Gina Patrichi, Valeria Seciu, Anda Caropol, Lucia Mureșan, Geta Anghelută, Ruxandra Sireteanu, Gabriela Marinescu, Ion Marinescu, George Constan-tin. Regia — Petre Sava Băleanu (20.15) ● După un reportaj filmat intitu-lat «Pe Lotru în sus» (22.00) ● ne întîl-nim, în cadrul rubricii **Invitații noastre** (invitați pe peliculă) cu Les Surfs și Jennifer (22.20).

MARȚI 4 APRILIE. Emisiunea **Călăto-rii geografice** programează cea de-a VII-a călătorie a căpitanului Cook (19.30) ● O nouă emisiune economică: **În direct...** (20.00) ● Din nou o **Seară de teatru** cu cunoscuta piesă a lui Victor Eftimiu «Cocoșul negru» în interpretarea Naționalului craiovean (20.30) ● Progra-mul serii este încheiat de un reportaj filmat: «O zi la Budapesta» (23.00).

MIERCURI 5 APRILIE. Balade și le-gende, emisiune destinată tineretului școlar, programează un subiect atractiv: «Vînătoarea lui Dragoș» — prelucrare după povestirea lui Dumitru Almas (18.30) ● George Sbărcea ne recomandă — la **Orașele muzicii** — **Varșovia** (19.30) ● La **Televiziunea economică** — tema «Cheltuieli neproductive» (20.00) ● O nouă **Emisiune pentru tineret** pune în discuție subiectul «Frumos în haine de lucru» (20.30) ● «Lumina verde» — o comedie realizată de studiourile cinematografice sovietice (21.00) ● Emi-siunea — adesea la un bun nivel publi-cistic, nu întotdeauna și telegenic — **Panoramic** (22.30).

JOI 6 APRILIE. Emisiunea de limbă română contemporană «Mult e dulce și frumoasă...» ne este prezentată de acad. prof. Iorgu Iordan (19.30) ● O altă emisiune economică intitulată **La ordi-ne zilei**: «Organizarea științifică a producției și a muncii» (19.40) ● Olga Stănescu, Aurel Ioniță și Sile Ungureanu ne prezintă un program de muzică popu-lară (20.00) ● **Isplacitor itinerar la Tele-glob**: «Nepal» (20.15) ● **Parada vede-torilor** (21.15) ● «De la Giotto la Brâncuși» este intitulată cea dintîi emisiune din-tr-un ciclu de cultură plastică: **Valori universale în muzeele din România**. Comentează Dan Hăulică (21.30) ● Elena Cernei, Magdalena Popa, David Ohane-sian, Dan Iordăchescu, Valentin Gheorghiu, Ștefan Gheorghiu, Amato Checiulescu, dirijorul Constantin Bugeanu și alții își dau concursul într-o reușită unei emisiuni muzical-coregrafice intitulate «Armonii encienene» (22.00).

VINERI 7 APRILIE. Studioul muzical (excelență emisiune!) programează «In armonii de madrigal» — cu concursul orchestrei «Camerata» a Conservatoru-lui bucureștean, și corului «Madrigal» și al unui grup de balerini (19.30) ● După cunoscutele rubrici permanente **Săptă-mina** (20.00), **Avanpremiera** (20.45) și **Reflector** (21.00), vom vedea, în pre-mieră pe țară, «Castelul pălărierului», un film inspirat de cunoscutul roman al lui Cronin (21.15).

SÎMBĂȚI 8 APRILIE. Atențiune, mari și mici! **Val-Vertej** și vajuțul lui echipă din nou pe micul ecran. «Mirajul Am-breix» (18.15) ● **Fără-n față**. Cine? Cu cine? Puțincică răbdare... (19.30) ● Tele-

Magdalena Popa

enciclopedia (20.00) ● O emisiune pe care o socotem scoasă de pe afiș: **Antena este a dv.** ne propune un subiect destul de general (ar putea fi însă și generos!): «Diverse genuri muzicale» în prezenta-rea lui Mihai Florea (21.00) ● După serialul **Sfîntul** (21.30) ● un alt program de muzică ușoară: **Turneul melodioilor**, în prezentarea lui Paul Sava (22.20).

sport

Pronosticul lui TITUS OZON la Concursul Pronosport nr. 13 etapa din 2 aprilie 1967

I. UNIREA DEJ-CRISUL ORADEA	1 2
II. DINAMO BUC-PETROLUL	1
III. C.S.M.S.-RAPID	X 2
IV. DINAMO PITEȘTI-FARUL	1
V. JUUL-STEUAU	X
VI. STEAGUL ROSU-UNIV. CLUJ	1
VII. UNIV. CRAIOVA-POLIT. TIMIȘOARA	1
VIII. CHIMIA SUCEAVA-C.F.R. PAȘCANI	1 X
IX. IND. SÎRMEI-GAZ METAN MEDIAȘ	1
X. FIORENTINA-BOLOGNA	1
XI. INTER.-MILAN	1
XII. JUVENTUS-NAPOLI	1 X
XIII. LECCO-ROMA	1

coperta noastră

În stagiunea trecută afișele Teatrului «C. Nottara» a-nunțau un nume nou: actrița **MELANIA CÎRJE**, tinăra ab-solventă a institutului, care se afirma de la debutul ei scenic în parodia muzicală «Au fost odată... două orfe-line». Rolul Zîpei din «O noapte furtunoasă» confir-ma o dată în plus verva sce-nică și dezinvoltura tinerei actrițe. Așteptăm să o vedem în noi premiere.

Fotografie de Hedy LÖFFLER

FLACĂRA. Redacția: Bucu-rești, Piața Scintei 1, raionul 30 Decembrie. Căsuța postală 4112, Of. 33. Telefon 17.60.10 — Int. 1744. ABONA-MENTE la toate oficiile poș-tale, la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. TARIF DE ABONAMENTE: 3 luni — 26 lei; 6 luni — 52 lei; un an — 104 lei. TÎPARUL executat la Combinatul poli-grafic „Casa Scintei”.

*Gospodine !
cumpărați vase „IDEAL“
durabile și aspectuoase.*